

EUROPOS BENDRIJOS BEI JOS VALSTYBIŲ NARIŲ,
ALBANIJOS RESPUBLIKOS, BOSNIJOS IR HERCEGOVINOS,
BULGARIJOS RESPUBLIKOS,
BUVUSIOSIOS JUGOSLAVIJOS RESPUBLIKOS MAKEDONIJOS,
ISLANDIJOS RESPUBLIKOS, KROATIJOS RESPUBLIKOS,
NORVEGIJOS KARALYSTĖS, RUMUNIJOS,
SERBIJOS IR JUODKALNIJOS
IR JUNGTINIŲ TAUTŲ LAIKINOSIOS ADMINISTRACIJOS MISIJOS KOSOVE ¹
DAUGIAŠALIS SUSITARIMAS
DĖL EUROPOS BENDROSIOS AVIACIJOS ERDVĖS SUKŪRIMO

¹ Pagal 1999 m. birželio 10 d. JT Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 1244.

BELGIJOS KARALYSTĖ,

ČEKIJOS RESPUBLIKA,

DANIJOS KARALYSTĖ,

VOKIETIJOS FEDERACINĖ RESPUBLIKA,

ESTIJOS RESPUBLIKA,

GRAIKIJOS RESPUBLIKA,

ISPANIJOS KARALYSTĖ,

PRANCŪZIJOS RESPUBLIKA,

AIRIJA,

ITALIJOS RESPUBLIKA,

KIPRO RESPUBLIKA,

LATVIJOS RESPUBLIKA,

LIETUVOS RESPUBLIKA,

DIDŽIOJI LIUKSEMBURGO KUNIGAIKŠTYSTĖ,

VENGRIJOS RESPUBLIKA,

MALTA,

NYDERLANDŲ KARALYSTĖ,

AUSTRIJOS RESPUBLIKA,

LENKIJOS RESPUBLIKA,

PORTUGALIJOS RESPUBLIKA,

SLOVĖNIJOS RESPUBLIKA,

SLOVAKIJOS RESPUBLIKA,

SUOMIJOS RESPUBLIKA,

ŠVEDIJOS KARALYSTĖ,

JUNGTINĖ DIDŽIOSIOS BRITANIJOS IR ŠIAURĖS AIRIJOS KARALYSTĖ,

toliau – EB valstybės narės, ir

EUROPOS BENDRIJA, toliau – Bendrija arba Europos bendrija, ir

ALBANIJOS RESPUBLIKA,

BOSNIJA IR HERCEGOVINA,

BULGARIJOS RESPUBLIKA,

BUVUSIOJI JUGOSLAVIJOS RESPUBLIKA MAKEDONIJA,

ISLANDIJOS RESPUBLIKA,

KROATIJOS RESPUBLIKA,

NORVEGIJOS KARALYSTĖ,

RUMUNIJA,

SERBIJA IR JUODKALNIJA ir

JUNGTINIŲ TAUTŲ LAIKINOJI ADMINISTRACIJA KOSOVE,

visa pirmiau išvardyta toliau – Susitariančiosios Šalys,

PRIPAŽINDAMOS jungtinį tarptautinės civilinės aviacijos pobūdį ir siekdamos sukurti Europos bendrąją aviacijos erdvę (EBAE), pagrįstą abipusiu patekimu į Susitariančiųjų Šalių oro susisiekimo rinkas, įsisteigimo laisvę, vienodomis konkurencijos sąlygomis ir tų pačių taisyklių, be kita ko, saugos, saugumo, oro eismo vadybos, socialinių nuostatų derinimo ir aplinkos srityse, laikymusi;

MANYDAMOS, kad EBAE taisyklės Europos bendrojoje aviacijos erdvėje turėtų būti taikomos daugiašaliu pagrindu ir kad todėl šiuo atžvilgiu būtina nustatyti konkrečias taisykles;

PRITARDAMOS tam, kad šias EBAE taisykles būtų tikslinga grįsti atitinkamais Europos bendrijoje galiojančiais teisės aktais, nustatytais šio Susitarimo I priede, nepažeidžiant Europos bendrijos steigimo sutartyje nustatytų taisyklių;

PRIPAŽINDAMOS, kad visiškas EBAE taisyklių laikymasis Susitariančiosioms Šalims suteiktą teisę naudotis EBAE teikiamais privalumais, įskaitant patekimą į rinką;

ATSIŽVELGDAMOS į tai, kad EBAE taisyklių laikymosi, įskaitant neribojamą patekimą į rinką, užtikrinimas – ne vienkartinis žingsnis, o veikiau pereinamasis etapas, kurį paspartina konkrečios ribotos trukmės priemonės;

PABRĖŽDAMOS, kad prireikus atsižvelgiant į pereinamojo laikotarpio priemonės oro vežėjų patekimo į rinką taisyklėse neturėtų būti nustatomi skrydžių dažnumo, keleivių vietų skaičiaus, oro maršrutų, orlaivių tipo apribojimai arba panašūs suvaržymai pagal dvišalius oro susisiekimo susitarimus ir kad iš oro vežėjų neturėtų būti reikalaujama sudaryti komercinių susitarimų, jeigu jie norėtų patekti į rinką;

PABRĖŽDAMOS, kad oro vežėjai neturėtų būti diskriminuojami jų prieigos prie oro susisiekimo infrastruktūrų srityje, ypač jeigu minėtų infrastruktūrų skaičius yra ribotas;

ATSIŽVELGDAMOS į tai, kad Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir tam tikrų kitų Susitariančiųjų Šalių asociacijos susitarimuose iš esmės nustatoma, kad siekiant užtikrinti tų susitarimų Šalių oro susisiekimo suderintą vystymąsi ir laipsnišką liberalizavimą būtų pritaikomas abipusėms komercinėms reikmėms, abipusio patekimo į oro susisiekimo rinką sąlygos turėtų būti apibrėžtos specialiuose susitarimuose;

ATSIŽVELGDAMOS į visų asocijuotųjų šalių siekį savo su oro susisiekimu susijusius teisės aktus ir susijusius klausimus suderinti su Europos bendrijos teisės aktais, be kita ko, atsižvelgiant į būsimą Bendrijos teisėkūros raidą;

PRIPAŽINDAMOS techninės pagalbos svarbą šioje srityje;

PRIPAŽINDAMOS, kad Bendrijos bei EB valstybių narių santykius su Norvegija ir Islandija ir toliau turi reglamentuoti Europos ekonominės erdvės susitarimas;

SIEKDAMOS užtikrinti tolesnę Europos bendrosios aviacijos erdvės plėtrą;

PRIMINDAMOS Europos bendrijos ir asocijuotųjų šalių derybas, kuriomis siekiama sudaryti susitarimus dėl oro susisiekimo paslaugų tam tikrų aspektų, tokiu būdu suderinant EB valstybių narių ir asocijuotųjų šalių dvišalius susitarimus dėl oro susisiekimo paslaugų su Europos bendrijos teise;

SUSITARĖ:

TIKSLAI IR PRINCIPAI

1 STRAIPSNIS

1. Šiuo Susitarimu siekiama sukurti Europos bendrąją aviacijos erdvę, toliau – EBAE. EBAE grindžiama laisvu patekimu į rinką, įsisteigimo laisve, vienodomis konkurencijos sąlygomis ir bendromis taisyklėmis, be kita ko, taikomomis saugos, saugumo, oro eismo vadybos, socialinėje ir aplinkos srityse. Šiuo tikslu šiame Susitarime nustatomos taisyklės, kurias Susitariančiosios Šalys taikys toliau nustatytais sąlygomis. Šiose taisyklėse pateikiamos nuostatos, nustatytos I priede nurodytuose teisės aktuose.
2. Šio Susitarimo nuostatos taikomos tiek, kiek jos yra susijusios su oro susisiekimu arba I priede minimais klausimais.
3. Šį Susitarimą sudaro straipsniai, nustatantys bendrą EBAE veikimą (toliau – Pagrindinis susitarimas), priedai, kurių I priede pateikiami Europos bendrijos teisės aktai, Susitariančiųjų Šalių taikytini pagal Pagrindinį susitarimą, ir protokolai, iš kurių bent vienas kiekvienai asocijuotajai šaliai nustato jai taikytinas pereinamojo laikotarpio priemones.

2 STRAIPSNIS

1. Šiame Susitarime:

- a) „Susitarimas“ – Pagrindinis susitarimas, jo priedai, I priede nurodyti teisės aktai ir susitarimo protokolai;
- b) „asocijuotoji šalis“ – Albanijos Respublika, Bosnija ir Hercegovina, Bulgarijos Respublika, Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, Kroatijos Respublika, Rumunija, Serbija ir Juodkalnija ar kita valstybė arba subjektas, kuris pagal 32 straipsnį tampa šio Susitarimo Šalimi;
- c) „papildoma asocijuotoji šalis“ arba „UNMIK“, t. y. Jungtinių Tautų laikinosios administracijos misija Kosove pagal 1999 m. birželio 10 d. JT Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 1244;
- d) „Susitariančioji Šalis“ – kiek susiję su Bendrija bei EB valstybėmis narėmis, Bendrija bei EB valstybės narės arba Bendrija, arba EB valstybės narės. Šio termino reikšmė kiekvienu konkrečiu atveju turi būti suvokiama atsižvelgiant į šio Susitarimo atitinkamas nuostatas ir Bendrijai bei EB valstybėms narėms Sutartimi suteiktas atitinkamas kompetencijas;

- e) „EBAE partneris“ – asocijuotoji šalis, Norvegija arba Islandija;
- f) „EB sutartis“ – Europos bendrijos steigimo sutartis;
- g) „EEE susitarimas“ – 1992 m. gegužės 2 d. pasirašytas Europos ekonominės erdvės susitarimas, jo protokolai ir priedai ir kurio Šalimis yra Europos bendrija, jos valstybės narės, Islandija, Lichtenšteinas ir Norvegija;
- h) „asociacijos susitarimas“ – kiekvienas iš tokių susitarimų, nustatančių Europos bendrijos arba Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir atitinkamos asocijuotosios šalies asociaciją;
- i) „EBAE oro vežėjas“ – oro vežėjas, kuriam licencija išduota šiame Susitarime nustatyta tvarka pagal I priede nurodytų atitinkamų teisės aktų nuostatas;
- j) „kompetentinga civilinės aviacijos institucija“ – valstybinė agentūra arba subjektas, kuris turi juridinę teisę vertinti Susitariančiosios Šalies jurisdikcijai priklausančių produktų, paslaugų arba licencijų atitiktį, juos sertifikuoti, kontroliuoti jų naudojimą arba pardavimą ir kuris gali imtis vykdymą užtikrinančių veiksmų, siekdamas užtikrinti, kad jo jurisdikcijai priklausančios parduodami produktai arba teikiamos paslaugos atitiktų teisinius reikalavimus;

- k) „Konvencija“ – Tarptautinė civilinės aviacijos konvencija, pateikta pasirašyti 1944 m. gruodžio 7 d. Čikagoje, ir jos pakeitimai bei priedai;
- l) „SESAR“ – bendro Europos dangaus techninio įgyvendinimo sistema, kuri leidžia suderinti ir vienu metu atlikti naujos kartos oro eismo vadybos sistemų tyrimus, jas plėtoti ir panaudoti;
- m) „pagrindinis ATM planas“ (pagrindinis oro eismo vadybos planas) – SESAR pradžia;
- n) „EB valstybė narė“ – Europos bendrijos valstybė narė.

2. Vartojant terminus „šalis“, „piliietis“, „piliečiai“ arba „teritorija“ nepažeidžiamas Susitariančiųjų Šalių statusas pagal tarptautinę teisę.

3 STRAIPSNIS

Teisės aktų, nurodytų ar pateiktų I priede, taikytinos nuostatos, suderintos pagal II priedą, arba Jungtinio komiteto sprendimuose nurodytų ar pateiktų teisės aktų taikytinos priemonės yra privalomos Susitariančiosioms Šalims ir yra jų vidaus teisinės sistemos dalis arba į ją įtraukiamos tokiu būdu:

- a) teisės aktas, atitinkantis Europos bendrijos reglamentą, perkeliamas į Susitariančiųjų Šalių vidaus teisinę sistemą;
- b) teisės aktas, atitinkantis Europos bendrijos direktyvą, leidžia Susitariančiųjų Šalių institucijoms pasirinkti įgyvendinimo formą ir būdą.

4 STRAIPSNIS

Susitariančiosios Šalys imasi visų reikiamų bendro pobūdžio arba specialių priemonių, siekdamos užtikrinti dėl šio Susitarimo atsirandančių įpareigojimų vykdymą, ir netaiko priemonių, galinčių kliudyti pasiekti šio Susitarimo tikslus.

5 STRAIPSNIS

Šio Susitarimo nuostatos neturi įtakos Europos ekonominės erdvės susitarimo Susitariančiųjų Šalių santykiams.

NEDISKRIMINAVIMAS

6 STRAIPSNIS

Nepažeidžiant konkrečių šio Susitarimo nuostatų, jį taikant draudžiama diskriminacija dėl pilietybės.

ĮSISTEIGIMO TEISĖ

7 STRAIPSNIS

Atsižvelgiant į šio Susitarimo taikymo sritį ir jo sąlygas bei nepažeidžiant I priede nurodytų atitinkamų teisės aktų nuostatų, EB valstybės narės arba EBAE partnerio teritorijoje draudžiama riboti tų valstybių narių arba partnerių piliečių įsisteigimo laisvę. Įsisteigimo laisvė – savarankiškai dirbančių asmenų teisė pradėti veiklą ir ją vykdyti, steigti ir valdyti įmones, visų pirma bendroves arba firmas, tokiomis sąlygomis, kurios tos šalies, kurioje įsisteigiama, piliečiams taikomos pagal nacionalinę teisę. Šis reikalavimas taip pat taikomas tais atvejais, kai EB valstybės narės arba EBAE partnerio piliečiai valstybė narės arba EBAE partnerių teritorijoje steigtų atstovybes, padalinius arba dukterines bendroves.

8 STRAIPSNIS

1. Taikant šį Susitarimą ir nepažeidžiant I priede nurodytų atitinkamų teisės aktų nuostatų, pagal EB valstybės narės arba EBAE partnerio teisę įsteigtos ar veikiančios bendrovės arba firmos, kurių pagrindinė verslo vieta yra EBAE, vertinamos taip pat, kaip fiziniai asmenys, kurie yra EB valstybių narių arba EBAE partnerių piliečiai.
2. „bendrovės arba firmos“ – pagal civilinę arba komercinę teisę įsteigtos bendrovės arba firmos, įskaitant kooperatyvus, ir kiti juridiniai asmenys, kuriuos reglamentuoja viešoji ar privatinė teisė, išskyrus pelno nesiekiančius subjektus.

9 STRAIPSNIS

1. 7 ir 8 straipsnių nuostatos netaikomos veiklai, kuri Susitariančiosios Šalies teritorijoje bent iš dalies yra susijusi su viešosios valdžios įgaliojimų vykdymu.
2. 7 ir 8 straipsnių nuostatos ir priemonės, kurių buvo imtasi jas įgyvendinant, netrukdo taikyti Susitariančiųjų Šalių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų dėl atvykimo, gyvenimo ir įsidarbinimo arba nuostatų, kuriose numatyta speciali tvarka, taikoma užsienio subjektams viešosios tvarkos, visuomenės saugumo arba visuomenės sveikatos sumetimais.

10 STRAIPSNIS

1. Susitariančiosios Šalys, nepažeisdamos galiojančiuose susitarimuose nustatytų palankesnių nuostatų ir atsižvelgdamos į šio Susitarimo taikymo sritį, panaikina kiekybinius apribojimus ir lygiaverčio poveikio priemones, taikomas įrangos, reikmenų, atsarginių dalių ir kitų prietaisų perdavimui, jeigu jie EBAE oro vežėjui yra reikalingi toliau teikiant oro susisiekimo paslaugas pagal šiame Susitarime numatytas sąlygas.

2. 1 dalyje minimas įsipareigojimas Susitariančiosioms Šalims neužkerta kelio uždrausti tokių perdavimą arba jam nustatyti apribojimus viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo, žmonių, gyvūnų gyvybės ar sveikatos arba augalų apsaugos arba intelektinės, pramoninės ir komercinės nuosavybės sumetimais. Tačiau tokie draudimai ar apribojimai nenaudojami kaip savavališko diskriminavimo ar užslėpto apribojimo priemonės Susitariančiųjų Šalių tarpusavio prekyboje.

AVIACIJOS SAUGA

11 STRAIPSNIS

1. Susitariančiosios Šalys taiko tinkamas priemonės, siekdamos užtikrinti, kad vienoje Susitariančiųjų Šalių įregistruotas orlaivis, tępdamas kitos Susitariančiosios Šalies oro uostuose, atitiktų Konvencijoje nustatytus tarptautinius saugos standartus ir kad jam būtų taikomi kitos Susitariančiosios Šalies įgaliotųjų atstovų atliekami patikrinimai, kurių metu būtų tikrinamas orlaivio vidus ir išorė siekiant nustatyti, ar orlaivis ir jo įgula turi galiojančius dokumentus, ir patikrinti tikrąją orlaivio bei jo įrangos būklę.
2. Susitariančioji Šalis kitos Susitariančiosios Šalies bet kada gali prašyti konsultuoti dėl pastarosios šalies saugos standartų tose srityse, kurioms netaikomi I priede nurodyti teisės aktai.
3. Nei viena šio Susitarimo nuostata neleidžia riboti kompetentingos civilinės aviacijos institucijos kompetencijos imtis visų tinkamų ir neatidėliotinų priemonių, jeigu toji institucija nustato, kad produktas arba paslauga gali:
 - i) nebeatitikti būtiniausių standartų, kurie gali būti nustatyti pagal Konvenciją, arba

- ii) suteikti rimtą pagrindą abejonėms – pagrįstoms 1 dalyje nurodyto patikrinimo rezultatais – kad orlaivis arba jo eksploatavimas neatitinka būtiniausių pagal Konvenciją nustatytų standartų, arba
 - iii) suteikti rimto pagrindo abejonėms, kad nėra veiksmingai laikomasi būtiniausių pagal Konvenciją nustatytų standartų ir jie nėra taikomi.
4. Jeigu kompetentinga civilinės aviacijos institucija pagal 3 dalį imasi veiksmų, ji nedelsdama apie tai praneša kitos Susitariančiosios Šalies kompetentingai civilinės aviacijos institucijai ir nurodo priežastis, kodėl ji imasi veiksmų.
5. Jeigu priemonės, kurių buvo imtasi pagal 3 dalį, taikomos toliau, nors nebeliko priežasčių, dėl kurių jų buvo imtasi, Susitariančioji Šalis klausimą gali perduoti Jungtiniam komitetui.
6. Atitinkama Susitariančioji Šalis kitoms Susitariančiosioms Šalims praneša apie nacionalinės teisės aktų pakeitimus, susijusius su kompetentingos civilinės aviacijos institucijos statusu.

AVIACIJOS SAUGUMAS

12 STRAIPSNIS

1. Siekdamos civilinę aviaciją apsaugoti nuo neteisėtų veiksmų, Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad visuose jų teritorijoje esančiuose oro uostuose būtų taikomi I priede nustatyti bendrieji pagrindiniai aviacijos saugumo standartai ir atitikties stebėsenos mechanizmai pagal tame priede nurodytas atitinkamas nuostatas.
2. Gavusios prašymą Susitariančiosios Šalys viena kitai teikia visą reikalingą pagalbą, stengdamosi užkirsti kelią neteisėtam civilinio orlaivio užgrobimui ir kitiems minėto orlaivio saugai, jo keleiviams ir įgulai, oro uostams, oro navigacijos įrenginiams pavojų keliantiems neteisėtiems veiksams bei visoms kitoms civilinės aviacijos saugumui kylančioms grėsmėms.
3. Neteisėto civilinio orlaivio užgrobimo ar jo grėsmės atveju arba kitokių neteisėtų veiksmų, keliančių pavojų civilinio orlaivio, jo keleivių ir įgulos, oro uostų, oro navigacijos įrenginių saugai atveju Susitariančiosios Šalys viena kitai padeda sudarydamos palankias sąlygas ryšiams palaikyti ir kitomis tinkamomis priemonėmis, kuriomis siekiama greitai ir saugiai užbaigti minėtą incidentą arba panaikinti jo kilimo grėsmę.
4. Asocijuotąją šalį pagal šio Susitarimo I priede nurodytus atitinkamus Europos bendrijos teisės aktus gali tikrinti Europos Komisija ir jai gali reikėti dalyvauti patikrinimuose, kuriuos Europos Komisija atlieka kitose Susitariančiosiose Šalyse.

ORO EISMO VADYBA

13 STRAIPSNIS

1. Susitariančiosios Šalys bendradarbiauja oro eismo vadybos srityje, siekdamos, kad bendro Europos dangaus nuostatos būtų pradėtos taikyti EBAE, kad būtų sugriežtinti dabartiniai saugos standartai ir padidintas bendras Europoje taikomų bendrųjų oro eismo standartų veiksmingumas, skraidinama kuo daugiau keleivių ir kiek įmanoma sumažintas atidėtų skrydžių skaičius.
2. Siekdamos sudaryti palankesnes sąlygas bendro Europos dangaus teisės aktų taikymui savo teritorijoje:
 - asocijuotosios šalys, neviršydamos atitinkamų kompetencijų ribų, kuo anksčiau imasi reikiamų priemonių savo oro eismo vadybos institucijų struktūroms pritaikyti prie bendro Europos dangaus reikalavimų, visų pirma paskirdamos arba įsteigdamos nuolatinės nacionalines priežiūros įstaigas, kurios bent vykdomos veiklos atžvilgiu būtų nepriklausomos nuo oro navigacijos paslaugų teikėjų.

- Europos bendrija asocijuotąsias šalis įtraukia į visas veiklos iniciatyvas, kurių imamasi oro navigacijos paslaugų teikimo, oro erdvės ir sąveikos srityse ir kurios taikomos įgyvendinant bendro Europos dangaus sistemą, visų pirma kuo anksčiau prisidedant prie atitinkamų Susitariančiųjų Šalių pastangų kurti funkcinis oro erdvės blokus.
3. Europos bendrija yra atsakinga už tai, kad asocijuotosios šalys visapusiškai prisidėtų plėtojant pagrindinį ATM planą pagal Komisijos SESAR programą.

KONKURENCIJA

14 STRAIPSNIS

1. Taikant šį Susitarimą, taikomos III priedo nuostatos. Jeigu konkurencijos ir valstybės pagalbos taisyklės įtraukiamos į kitus dviejų arba daugiau Susitariančiųjų Šalių sudaromus susitarimus, pvz., asociacijos susitarimus, minėtos taisyklės taikomos toms Šalims.
2. 15, 16 ir 17 straipsniai netaikomi III priedo nuostatoms.

VYKDYMAS

15 STRAIPSNIS

1. Visos Susitariančiosios Šalys, nepažeisdamos 2 ir 3 dalių, užtikrina, kad šiame Susitarime nustatytosiomis teisėmis, ypač I priede nurodytais teisės aktais, būtų galima remtis nacionaliniuose teismuose.
2. Tais atvejais, kurie yra susiję su teikiamoms arba galimoms oro susisiekimo paslaugoms, kurias teikti leidimas turi būti išduodamas pagal šį Susitarimą, Europos bendrijos institucijos naudojami įgaliojimais, joms specialiai suteiktais pagal I priede nurodytų teisės aktų nuostatas arba to priedo nuostatas.
3. Visi klausimai, kurie kyla dėl Europos bendrijos institucijų pagal šį Susitarimą priimtų sprendimų teisėtumo, ypač pagal I priede nurodytus teisės aktus, priklauso išimtinai Europos Bendrijų Teisingumo Teismo (toliau – Teisingumo Teismas) kompetencijai.

AIŠKINIMAS

16 STRAIPSNIS

1. Tiek, kiek šio Susitarimo ir I priede nurodytų teisės aktų nuostatos iš esmės sutampa su atitinkamomis EB sutarties taisyklėmis ir pagal EB sutartį priimtais teisės aktais, tos nuostatos, jas įgyvendinant ir taikant, aiškinamos pagal atitinkamus Teisingumo Teismo ir Europos Komisijos nutarimus ir sprendimus, kurie buvo priimti iki šio Susitarimo pasirašymo dienos. Po šio Susitarimo pasirašymo dienos priimti nutarimai ir sprendimai pranešami kitoms Susitariančiosioms Šalims. Vienos iš Susitariančiųjų Šalių prašymu tokių vėliau priimtų nutarimų ir sprendimų poveikį nustato Jungtinis komitetas, siekdamas užtikrinti deramą šio Susitarimo veikimą. Apie iki Susitarimo pasirašymo dienos taikomą aiškinimą pranešama EBAE partneriams. Sprendimai, kuriuos Jungtinis komitetas priima šia tvarka, turi atitikti Teisingumo Teismo teisminę praktiką.

2. Jeigu EBAE partnerio teisme nagrinėjant bylą reikia išaiškinti šį Susitarimą, I priede nurodytų teisės aktų nuostatas arba tomis nuostatomis remiantis priimtų teisės aktų nuostatas, iš esmės sutampančias su atitinkamomis EB sutarties taisyklėmis ir pagal EB sutartį priimtais teisės aktais, teismas pagal IV priedą prašo Teisingumo Teismo priimti sprendimą dėl nagrinėjamo klausimo, jeigu to teismo nuomone, tai yra būtina tam, kad jis galėtų priimti sprendimą. EBAE partneris, remdamasis sprendimu ir laikydamasis IV priedo, gali nustatyti, koku mastu ir koku būdu jo teismai taikys minėtą nuostatą. Apie tokį sprendimą pranešama depozitarui ir Teisingumo Teismui. Depozitaras informuoja kitas Susitariančiąsias Šalis.

3. Jeigu Susitariančiosios Šalies teismas, dėl kurio sprendimų nacionalinės teisės aktuose nėra teisinių teisės gynimo priemonių, pagal 2 dalį klausimo spręsti negali perduoti Teisingumo Teismui, to teismo sprendimus atitinkama Susitariančioji Šalis perduoda Jungtiniam komitetui, kuris sprendžia taip, kad būtų užtikrintas vienodas šio Susitarimo išaiškinimas. Jeigu Jungtinis komitetas per du mėnesius nuo tos dienos, kai jam buvo pranešta apie skirtumą tarp Teisingumo Teismo teisminės praktikos ir tokios Susitariančiosios Šalies teismo sprendimo, nesugebėjo užtikrinti Susitarimo vienodo išaiškinimo, gali būti taikoma 20 straipsnyje nustatyta tvarka.

NAUJI TEISĖS AKTAI

17 STRAIPSNIS

1. Šis Susitarimas nepažeidžia kiekvienos Susitariančiosios Šalies teisės, jeigu laikomasi nediskriminavimo principo, šio straipsnio ir 18 straipsnio 4 dalies nuostatų, vienašališkai priimti naujus oro susisiekimo ar I priede paminėtos susijusios srities teisės aktus arba iš dalies keisti galiojančius tų sričių teisės aktus. Asocijuotosios šalys tokių teisės aktų nepriima, išskyrus atvejus, kai jie atitinka šį Susitarimą.
2. Susitariančioji Šalis, priėmusi naujus teisės aktus arba juos iš dalies pakeitusi, informuoja kitas Susitariančiąsias Šalis per Jungtinį komitetą ne vėliau kaip per mėnesį nuo jo priėmimo. Susitariančiosios Šalies prašymu Jungtinis komitetas per du mėnesius sušaukia posėdį, kurio metu pasikeičiama nuomonėmis apie tokių naujų teisės aktų arba pakeitimų poveikį tinkamam Susitarimo veikimui.
3. Jungtinis komitetas:
 - a) priima sprendimą patikslinti I priedą, kad į jį būtų galima įtraukti, jeigu reikia abipusiškumo pagrindu, naują teisės aktą ar atitinkamą pakeitimą; arba

- b) priima sprendimą, kad atitinkamas naujas teisės aktas arba pakeitimas laikomas atitinkančiu šį Susitarimą; arba
- c) nusprendžia imtis kitų priemonių, reikalingų užtikrinti tinkamą šio Susitarimo veikimą.

4. Teisės aktų, priimtų nuo šio Susitarimo pasirašymo iki jo įsigaliojimo ir apie kuriuos buvo pranešta kitoms Susitariančiosioms Šalims, perdavimo diena laikoma informacijos gavimo diena. Jungtinis komitetas sprendimo negali priimti anksčiau nei šešiasdešimt dienų nuo šio Susitarimo įsigaliojimo.

JUNGTINIS KOMITETAS

18 STRAIPSNIS

1. Įsteigiamas Jungtinis komitetas, atsakingas už šio Susitarimo administravimą ir tinkamą jo įgyvendinimą nepažeidžiant 15 straipsnio 2 ir 3 dalių bei 21 ir 22 straipsnių. Šiuo tikslu šiame Susitarime numatytais atvejais Jungtinis komitetas teikia rekomendacijas ir priima sprendimus. Susitariančiosios Šalys Jungtinio komiteto sprendimus įgyvendina pagal savo taisykles.
2. Jungtinį komitetą sudaro Susitariančiųjų Šalių atstovai.

3. Jungtinis komitetas sprendimus priima vieningai. Tačiau Jungtinis komitetas gali nuspręsti nustatyti balsavimo balsų daugumą procedūrą dėl tam tikrų konkrečių klausimų.
4. Siekdamas užtikrinti tinkamą šio Susitarimo vykdymą Susitariančiosios Šalys *inter alia* keičiasi informacija apie naujus teisės aktus arba sprendimus, kurie yra svarbūs šiam Susitarimui, ir Šalies prašymu konsultuojasi su Jungtiniu komitetu, įskaitant konsultacijas socialiniais klausimais.
5. Jungtinis komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.
6. EBAE partneris arba Europos bendrija ir jos valstybės narės paeiliui pirmininkauja Jungtiniam komitetui laikydamosi jo darbo tvarkos taisyklėse nustatytinos tvarkos.
7. Jungtinio komiteto pirmininkas komiteto posėdžius šaukia bent kartą per metus, siekiant apsvarstyti bendrą Susitarimo veikimą, ir Susitariančiosios Šalies prašymu – jei posėdį reikia sušaukti dėl specialių aplinkybių. Jungtinis komitetas nuolat svarsto Teisingumo Teismo teisminės praktikos raidą. Šiuo tikslu Europos bendrija EBAE partneriams perduoda visus Teisingumo Teismo sprendimus, susijusius su Susitarimo veikimu. Jungtinis komitetas veiksmų imasi per tris mėnesius, kad būtų užtikrintas vienodas Susitarimo aiškinimas.

8. Jungtinis komitetas gali nuspręsti įsteigti darbo grupę, kuri galėtų padėti komitetui atlikti jam paskirtas užduotis.

19 STRAIPSNIS

1. Jungtinio komiteto sprendimas yra privalomas Susitariančiosioms Šalims. Jeigu Jungtinio komiteto priimtame sprendime Susitariančiai Šaliai nustatomas reikalavimas imtis veiksmų, minėta Šalis imasi reikiamų priemonių ir apie tai praneša Jungtiniam komitetui.

2. Jungtinio komiteto sprendimai skelbiami Europos Sąjungos ir EBAE partnerių oficialiuosiuose leidiniuose. Kiekviename sprendime nurodoma jo įgyvendinimo Susitariančiosiose Šalyse data ir kita informacija, kuri gali būti svarbi ūkio subjektams.

GINČŲ SPRENDIMAS

20 STRAIPSNIS

1. Bendrija, veikianti kartu su EB valstybėmis narėmis, arba EBAE partneris ginčijamą klausimą, kuris yra susijęs su šio Susitarimo taikymu ar išaiškinimu, gali pateikti Jungtiniam komitetui, išskyrus atvejus, kai šiame Susitarime yra nustatytos specialios procedūros.

2. Jeigu ginčijamas klausimas pagal 1 dalį pateikiamas Jungtiniam komitetui, ginčo šalys nedelsdamos surengia konsultacijas. Tais atvejais, kai Europos bendrija nėra ginčo šalis, viena iš ginčo šalių Bendrijos atstovą gali pakviesti dalyvauti konsultacijose. Ginčo šalys gali parengti siūlomo sprendimo projektą, kuris nedelsiant pateikiamas Jungtiniam komitetui. Sprendimai, kuriuos Jungtinis komitetas priima laikydamasis šios tvarkos, neturi įtakos Teisingumo Teismo teisminei praktikai.
3. Jeigu Jungtinis komitetas po keturių mėnesių nuo klausimo pateikimo komitetui dienos nepriima ginčą išsprendžiančio sprendimo, ginčo šalys klausimą gali perduoti Teisingumo Teismui, kurio sprendimas yra galutinis ir privalomas. Klausimo perdavimo Teisingumo Teismui būdai yra nustatyti IV priede.
4. Jeigu per keturis mėnesius nuo klausimo perdavimo Jungtinis komitetas nepriima sprendimo, Susitariančiosios Šalys pagal 21 ir 22 straipsnius gali imtis atitinkamų apsaugos priemonių ne ilgesniam nei šešių mėnesių laikotarpiui. Pasibaigus šiam laikotarpiui kiekviena Susitariančioji Šalis gali denonsuoti šį Susitarimą – toks sprendimas taikomas nedelsiant. Susitariančioji Šalis nesiima apsaugos priemonių, skirtų klausimui, kuris pagal šį Susitarimą buvo perduotas Teisingumo Teismui, išskyrus 11 straipsnio 3 dalyje nustatytus atvejus arba atvejus, kai taikomi I priede nurodytuose atskiruose teisės aktuose numatyti mechanizmai.

APSAUGOS PRIEMONĖS

21 STRAIPSNIS

Nepažeidžiant 11 straipsnio 3 dalies ir šio Susitarimo protokoluose nurodytų saugos ir saugumo įvertinimų, taikomos tik tos apsaugos priemonės, kurios trunka tik tiek, kiek yra būtina susiklosčiusiai padėčiai ištaisyti. Pirmenybė teikiama toms priemonėms, kurios mažiausiai sutrikdo šio Susitarimo veikimą.

22 STRAIPSNIS

1. Susitariančioji Šalis, svarstanti galimybę imtis apsaugos priemonių, apie savo ketinimą informuoja per Jungtinį komitetą kitas Susitariančiąsias Šalis ir pateikia visą reikiamą informaciją.
2. Susitariančiosios Šalys nedelsdamos pradeda konsultacijas Jungtiniame komitete, siekdamos priimti visoms pusėms priimtina sprendimą.
3. Nepažeisdama 11 straipsnio 3 dalies, atitinkama Susitariančioji Šalis mėnesį nuo pranešimo pagal 1 dalį dienos negali imtis apsaugos priemonių, išskyrus atvejus, kai 2 dalyje nurodyta konsultacijų procedūra užbaigiama iki nurodyto laiko.

4. Atitinkama Susitariančioji Šalis apie priemones, kurių ji ėmėsi, nedelsdama praneša Jungtiniam komitetui ir pateikia visą reikiamą informaciją.

INFORMACIJOS ATSKLEIDIMAS

23 STRAIPSNIS

Susitariančiųjų Šalių atstovai, deleguotieji atstovai ir ekspertai bei pareigūnai ir kiti darbuotojai, veikiantys pagal šį Susitarimą, net ir nustoję eiti pareigas negali atskleisti informacijos, kuriai taikomas profesinio konfidencialumo reikalavimas, visų pirma informacijos apie įmones, jų verslo ryšius arba jų išlaidų sudedamąsias dalis.

TREČIOSIOS ŠALYS IR TARPTAUTINĖS ORGANIZACIJOS

24 STRAIPSNIS

1. Susitariančiosios Šalies prašymu Susitariančiosios Šalys Jungtiniame komitete konsultuojasi vienos su kitomis 25 ir 26 straipsniuose nustatyta tvarka
 - a) dėl oro susisiekimu klausimų, kurie sprendžiami tarptautinėse organizacijose; ir

- b) dėl Susitariančiųjų Šalių ir trečiųjų šalių santykių oro susisiekimo srityje galimo vystymosi įvairių aspektų ir dėl šioje srityje sudarytų dvišalių ar daugiašalių susitarimų reikšmingų dalių veikimo.
2. 1 dalyje numatytos konsultacijos rengiamos per mėnesį nuo prašymo pateikimo dienos, o skubiais atvejais – kuo greičiau.

25 STRAIPSNIS

1. 24 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytų konsultacijų svarbiausi tikslai:
- a) kartu nustatyti, ar klausimai yra susiję su bendros svarbos problemomis; ir
 - b) atsižvelgiant į tų klausimų pobūdį:
 - bendrai apsvarstyti, ar reikėtų derinti Susitariančiųjų Šalių veiksmus atitinkamose tarptautinėse organizacijose, arba
 - bendrai apsvarstyti kitą požiūrį, kuris galėtų būti tinkamas.
2. Susitariančiosios Šalys kuo skubiau pasikeičia visa informacija, susijusia su 1 dalyje numatytais tikslais.

26 STRAIPSNIS

Pagrindiniai 24 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų konsultacijų tikslai – išnagrinėti atitinkamus klausimus ir apsvarstyti požiūrį, kuris galėtų būti tinkamas.

PEREINAMOJO LAIKOTARPIO PRIEMONĖS

27 STRAIPSNIS

1. I–VIII protokoluose nustatomos pereinamojo laikotarpio priemonės ir atitinkami laikotarpiai, taikomi Europos bendrijai bei EB valstybėms narėms ir atitinkamai asocijuotajai šaliai. Norvegijos arba Islandijos santykiams su asocijuotąja šalimi taikomos tos pačios sąlygos kaip Europos bendrijos bei EB valstybių narių santykiams su atitinkama asocijuotąja šalimi.
2. 1 dalyje nurodytais pereinamaisiais laikotarpiais oro susisiekimui tarp dviejų asocijuotųjų šalių taisyklių atitinkamos dalys nustatomos remiantis tuo iš dviejų atitinkamoms asocijuotosioms šalims skirtų protokolų, kuriame yra nustatyti griežtesni reikalavimai.
3. Kiekviena asocijuotoji šalis visus EBAE reikalavimus pradeda taikyti palaipsniui, atsižvelgdama į įvertinimų rezultatus. Įvertinimus atlieka Europos bendrija, bendradarbiaudama su atitinkama asocijuotąja šalimi. Jeigu asocijuotoji šalis yra įsitikinusi, kad atitinkamame protokole nustatytos pereinamojo laikotarpio užbaigimo sąlygos yra įvykdytos, ji praneša Europos bendrijai, kad reikėtų atlikti įvertinimą.

4. Jeigu Europos bendrija nustato, kad sąlygos yra įvykdytos, ji praneša Jungtiniam komitetui ir vėliau sprendžia, ar atitinkama asocijuotoji šalis gali pradėti kitą pereinamąjį laikotarpį, ar atitinkamai tą šalį galima be jokių apribojimų priimti į Europos bendrąją aviacijos erdvę.
5. Jeigu Europos bendrija nustato, kad sąlygos neįvykdytos, ji apie tai praneša Jungtiniam komitetui. Bendrija atitinkamai asocijuotajai šaliai rekomenduoja atlikti konkrečius pakeitimus ir nustato įgyvendinimo laikotarpį, per kurį tuos pakeitimus pagrįstai būtų galima įgyvendinti. Įgyvendinimo laikotarpio pabaigoje atliekamas antras ir prireikus kiti įvertinimai, siekiant nustatyti, ar rekomenduoti pakeitimai buvo įgyvendinti veiksmingai ir pakankamai.

RYŠYS SU DVIŠALIAIS ORO SUSISIEKIMO SUSITARIM AIS

28 STRAIPSNIS

1. Šio Susitarimo nuostatos turi viršenybę prieš atitinkamas dvišalių oro susisie kimo susitarimų, kuriuos taiko asocijuotosios šalys ir Europos bendrija, EB valstybė narė, Norvegija arba Islandija bei asocijuotosios šalys tarpusavyje, nuostatas.

2. Nepaisant 1 dalies, per 27 straipsnyje nurodytus pereinamuosius laikotarpius asocijuotųjų šalių ir Europos bendrijos, EB valstybės narės, Norvegijos arba Islandijos ar dviejų asocijuotųjų šalių taikomame dvišaliame susitarime nustatytos nuosavybės, skrydžių teisių, keleivių vietų skaičiaus, skrydžių dažnumo, orlaivio tipo ar jo pakeitimo, bendro kodo naudojimo ir kainų nustatymo nuostatos taikomos šio Susitarimo šalims, jeigu toks dvišalis susitarimas palyginti su atitinkamai asocijuotajai šaliai taikomu protokolu suteikia daugiau lankstumo atitinkamų oro vežėjų laisvės atžvilgiu.

3. Asocijuotosios šalies ginčas su kita Susitariančiąja Šalimi, ar atsižvelgiant į EBAE visapusišką taikymą lankstesnėmis laikytinos atitinkamai asocijuotajai šaliai taikomo protokolo nuostatos ar dvišaliai susitarimai, sprendžiamas 20 straipsnyje nustatyta ginčų sprendimo tvarka. Tokia pačia tvarka sprendžiami ginčai dėl vienas kitam prieštaraujančių protokolų tarpusavio ryšio nustatymo.

ĮSIGALIOJIMAS, PERŽIŪRA, NUTRAUKIMAS IR KITOS NUOSTATOS

29 STRAIPSNIS

Įsigaliojimas

1. Šį Susitarimą pasirašiusios šalys jį ratifikuoja arba patvirtina savo nustatyta tvarka. Ratifikavimo arba patvirtinimo dokumentai deponuojami Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretariatui (depozitaras), kuris apie tai praneša visoms kitoms Susitarimą pasirašiusioms šalims ir Tarptautinei civilinės aviacijos organizacijai.
2. Šis Susitarimas įsigalioja kito mėnesio po Europos bendrijos bei EB valstybių narių ir bent vienos asocijuotosios šalies ratifikavimo arba patvirtinimo dokumentų deponavimo pirmą dieną. Kiekvienai šį Susitarimą pasirašiusiai šaliai, jį vėliau ratifikuojančiai arba patvirtinančiai, jis įsigalioja kito mėnesio po jos ratifikavimo ar patvirtinimo dokumentų deponavimo pirmą dieną.
3. Nepaisant 1 ir 2 dalių, Europos bendrija bei jos valstybės narės ir bent viena asocijuotoji šalis gali nuspręsti šį Susitarimą tarpusavyje taikyti laikinai nuo jo pasirašymo dienos pagal vidaus teisės aktus, jeigu jos praneštų depozitarui, kuris apie tai informuotų kitas Susitariančiąsias Šalis.

30 STRAIPSNIS

Peržiūra

Šis Susitarimas peržiūrimas Susitariančiosios Šalies prašymu ir bet koku atveju – po penkerių metų nuo jo įsigaliojimo.

32 STRAIPSNIS

Nutraukimas

1. Kiekviena Susitariančioji Šalis gali denonsuoti šį Susitarimą apie denonsavimą pranešdama depozitarui, kuris apie tai praneša kitoms Susitariančiosioms Šalims ir Tarptautinei civilinės aviacijos organizacijai. Jeigu šį Susitarimą denonsuoja Europos bendrija bei EB valstybės narės, Susitarimas nustoja galioti praėjus vieneriems metams nuo pranešimo apie denonsavimą dienos. Jeigu Susitarimą denonsuoja bet kuri kita Susitariančioji Šalis, jis nustoja galioti tik tai Susitariančiąjai šaliai praėjus vieneriems metams nuo pranešimo apie denonsavimą dienos. Tačiau oro susisiekimo paslaugas, kurios buvo teikiamos šio Susitarimo galiojimo pabaigos dieną, galima teikti iki Tarptautinės oro transporto asociacijos (IATA) numatyto laikotarpio, kuriam sudaromas tvarkaraštis ir į kurį patenka galiojimo pabaigos diena, pabaigos.
2. Asocijuotajai šaliai įstojus į Europos Sąjungą, toji Šalis automatiškai praranda asocijuotosios šalies pagal šį Susitarimą statusą ir tampa EB valstybe nare.

3. Šis Susitarimas asocijuotajai šaliai nustojamas taikyti arba taikymas laikinai sustabdomas, jeigu nustoja galioti atitinkamas asociacijos susitarimas ar jo taikymas laikinai sustabdomas.

32 STRAIPSNIS

EBAE plėtra

Europos bendrija kiekvienos valstybės arba subjekto, kuris savo oro susisiekimui teisės aktus ir susijusius klausimus yra pasirengęs suderinti su Bendrijos teisės aktais arba kuris su Europos bendrija yra sukūręs arba kuria glaudaus ekonominio bendradarbiavimo sistemą, pvz., asociacijos susitarimą, gali prašyti dalyvauti EBAE. Šiuo tikslu Susitariančiosios Šalys atitinkamai iš dalies pakeičia Susitarimą.

33 STRAIPSNIS

Gibraltaro oro uostas

1. Šio Susitarimo taikymas Gibraltaro oro uostui nepažeidžia atitinkamų Ispanijos Karalystės ir Jungtinės Karalystės teisinių nuostatų, susijusių su ginču dėl suverenių teisių į teritoriją, kurioje yra oro uostas.
2. Šio Susitarimo taikymas Gibraltaro oro uostui sustabdomas, kol neįsigalios 1987 m. gruodžio 2 d. Ispanijos Karalystės ir Jungtinės Karalystės užsienio reikalų ministrų bendroje deklaracijoje numatytos priemonės.

34 STRAIPSNIS

Kalbos

Šis Susitarimas sudarytas vienu originaliu egzemplioriumi Europos Sąjungos institucijų ir Susitariančiųjų Šalių, kurios nėra Europos bendrija ar jos valstybės narės, oficialiomis kalbomis, visi tekstai yra autentiški.

TAI PATVIRTINDAMI, toliau nurodyti tinkamai įgalioti asmenys pasirašė šį Susitarimą:

I PRIEDAS**CIVILINEI AVIACIJAI TAIKOMOS TAISYKLĖS**

Toliau nurodytų Europos bendrijos teisės aktų „*taikytinos nuostatos*“ taikomos pagal Pagrindinį susitarimą ir II priedą dėl horizontaliojo pritaikymo, išskyrus atvejus, kai toliau šiame priede arba I–VIII protokoluose nurodyta kitaip. Prireikus toliau pateikiami kiekvieno teisės akto konkretūs pritaikymai:

A. Patekimas į rinką ir susiję klausimai

Nr. 2407/92

1992 m. liepos 23 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2407/92 dėl oro vežėjų licencijavimo
Taikytinos nuostatos: 1–18 straipsniai ir priedas, išskyrus 13 straipsnio 3 dalyje daromą nuorodą į EB sutarties 226 straipsnį (*ex* 169 straipsnis)

Nr. 2408/92

1992 m. liepos 23 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2408/92 dėl Bendrijos oro vežėjų patekimo į Bendrijos vidaus oro maršrutus

su pakeitimais arba pritaikymais, padarytais

- Akto dėl Austrijos Respublikos, Suomijos Respublikos ir Švedijos Karalystės stojimo sąlygų 29 straipsniu;

- 1994 m. kovo 21 d. EEE Jungtinio komiteto sprendimu Nr. 7/94, iš dalies keičiančiu Europos ekonominės erdvės susitarimo 47 protokolą ir tam tikrus priedus;
- Akto dėl Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos stojimo sąlygų ir Sutarčių, kuriomis yra grindžiama Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų (toliau – 2003 m. Stojimo aktas) 20 straipsniu

Taikytinos nuostatos: 1–15 straipsniai ir I, II ir III priedai

Nr. 2409/92

1992 m. liepos 23 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2409/92 dėl oro susisiekimo paslaugų kainų ir tarifų

Taikytinos nuostatos: 1–10 straipsniai

Nr. 95/93

1993 m. sausio 18 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 95/93 dėl laiko tarpų paskirstymo Bendrijos oro uostuose bendrųjų taisyklių

su pakeitimais, padarytais

- 2002 m. gegužės 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 894/2002, iš dalies keičiančiu Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 95/93
- 2003 m. liepos 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1554/2003, iš dalies keičiančiu Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 95/93
- 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 793/2004, iš dalies keičiančiu Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 95/93

Taikytinos nuostatos: 1–12 straipsniai ir 14a straipsnio 2 dalis

Taikant 12 straipsnio 2 dalį terminas „Komisija“ suprantamas kaip „Jungtinis komitetas“.

Nr. 96/67

1996 m. spalio 15 d. Tarybos direktyva 96/67/EB dėl patekimo į Bendrijos oro uostuose teikiamų antžeminių paslaugų rinką

Taikytinos nuostatos: 1–25 straipsniai ir priedas

Taikant 10 straipsnį terminas „valstybės narės“ suprantamas kaip „EB valstybės narės“.

Taikant 20 straipsnio 2 dalį terminas „Komisija“ suprantamas kaip „Jungtinis komitetas“.

Nr. 785/2004

2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 785/2004 dėl draudimo reikalavimų oro vežėjams ir orlaivių naudotojams

Taikytinos nuostatos: 1–8 straipsniai ir 10 straipsnio 2 dalis

B. Oro eismo vadyba

Nr. 549/2004

2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 549/2004, nustatantis bendro Europos dangaus sukūrimo pagrindą (pagrindų reglamentas)

Taikytinos nuostatos: 1–4 straipsniai, 6 ir 9–14 straipsniai

Nr. 550/2004

2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 550/2004 dėl oro navigacijos paslaugų teikimo bendrame Europos danguje (paslaugų teikimo reglamentas)

Taikytinos nuostatos: 1–19 straipsniai, I ir II priedai

Nr. 551/2004

2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 551/2004 dėl bendro Europos dangaus oro erdvės organizavimo ir naudojimo (oro erdvės reglamentas)

Taikytinos nuostatos: 1–11 straipsniai

Nr. 552/2004

2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 552/2004 dėl Europos oro eismo vadybos tinklo sąveikos (sąveikos reglamentas)

Taikytinos nuostatos: 1–12 straipsniai, I–V priedai

Nr. 2096/2005

2005 m. gruodžio 20 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 2096/2005, nustatantis bendruosius oro navigacijos paslaugų teikimo reikalavimus

Taikytinos nuostatos: 1–9 straipsniai, I–V priedai

Nr. 2150/2005

2005 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 2150/2005, nustatantis lankstaus oro erdvės naudojimo bendrąsias taisykles

Taikytinos nuostatos: 1–9 straipsniai, priedas

C. Aviacijos sauga

Nr. 3922/91

1991 m. gruodžio 16 d Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3922/91 dėl techninių reikalavimų ir administracinės tvarkos suderinimo civilinės aviacijos srityje su pakeitimais, padarytais

- 1996 m. lapkričio 13 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 2176/96, suderinančiu su mokslo ir technikos pažanga Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3922/91
- 1999 m. gegužės 25 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1069/1999, suderinančiu su mokslo ir technikos pažanga Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3922/91

- 2000 m. gruodžio 28 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 2871/2000, suderinančiu su mokslo ir technikos pažanga Tarybos reglamentą (EEB) 3922/92 dėl techninių reikalavimų ir administracinės tvarkos suderinimo civilinės aviacijos srityje
- 2002 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1592/2002 dėl bendrųjų taisyklių civilinės aviacijos srityje ir įsteigiančiu Europos aviacijos saugos agentūrą

Taikytinos nuostatos: 1–10, 12–13 straipsniai, išskyrus 4 straipsnio 1 dalį ir 8 straipsnio 2 dalį (antrą sakinį), I–III priedai

Taikant 12 straipsnį terminas „valstybės narės“ suprantamas kaip „EB valstybės narės“.

Nr. 94/56

1994 m. lapkričio 21 d. Tarybos direktyva 94/56/EB, nustatanti civilinės aviacijos avarijų ir incidentų tyrimo pagrindinius principus

Taikytinos nuostatos: 1–12 straipsniai

Taikant 9 ir 12 straipsnius, terminas „Komisija“ suprantamas kaip „visos kitos EBAE Susitariančiosios Šalys“.

Nr. 1592/2002

2002 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1592/2002 dėl bendrųjų taisyklių civilinės aviacijos srityje ir įsteigiantis Europos aviacijos saugos agentūrą su pakeitimais, padarytais

- 2003 m. liepos 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1643/2003, iš dalies keičiančiu Reglamentą (EB) Nr. 1592/2002
- 2003 m. rugsėjo 24 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1701/2003, pritaikančiu Reglamento (EB) Nr. 1592/2002 6 straipsnį

Taikytinos nuostatos: 1–57 straipsniai, I ir II priedai

Nr. 2003/42

2003 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/42/EB dėl civilinės aviacijos įvykių pranešimų

Taikytinos nuostatos: 1–11 straipsniai, I ir II priedai

Nr. 1702/2003

2003 m. rugsėjo 24 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1702/2003, nustatantis orlaivio tinkamumo skraidyti ir orlaivio bei susijusių jo gaminių, dalių ir prietaisų tinkamumo naudoti aplinkos atžvilgiu pažymėjimų išdavimą bei projektavimo ir gamybinių organizacijų sertifikavimą įgyvendinančias taisykles
su pakeitimais, padarytais

- 2005 m. kovo 7 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 381/2005, iš dalies keičiančiu Reglamentą (EB) Nr. 1702/2003

Taikytinos nuostatos: 1–4 straipsniai, priedas. Šiame reglamente nurodytus pereinamuosius laikotarpius nustato Jungtinis komitetas.

Nr. 2042/2003

2003 m. lapkričio 20 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 2042/2003 dėl orlaivių nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti ir aviacijos produktų, dalių bei prietaisų tinkamumo naudoti ir šias užduotis atliekančių organizacijų bei darbuotojų patvirtinimo

Taikytinos nuostatos: 1–6 straipsniai, I–IV priedai

Nr. 104/2004

2004 m. sausio 22 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 104/2004, nustatantis taisykles dėl Europos aviacijos saugos agentūros Apeliacinės valdybos organizacijos ir sudėties

Taikytinos nuostatos: 1–7 straipsniai ir priedas

Nr. 488/2005

2005 m. kovo 21 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 488/2005 dėl Europos aviacijos saugos agentūros renkamų mokesčių ir rinkliavų

Nr. 2111/2005

2005 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2111/2005 dėl oro vežėjų, kuriems taikomas draudimas vykdyti veiklą Bendrijoje, Bendrijos sąrašo sudarymo ir oro transporto keleivių informavimo apie skrydį vykdančio oro vežėjo tapatybę bei panaikinantis Direktyvos 2004/36/EB 9 straipsnį

Taikytinos nuostatos: 1–13 straipsniai, priedas

D. Aviacijos saugumas

Nr. 2320/2002

2002 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2320/2002, nustatantis civilinės aviacijos saugumo bendrąsias taisykles

su pakeitimais, padarytais

- 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 849/2004, iš dalies keičiančiu Reglamentą (EB) Nr. 2320/2002

Taikytinos nuostatos: 1–12 straipsniai ir priedas

Nr. 622/2003

2003 m. balandžio 4 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 622/2003, nustatantis priemonės bendriesiems pagrindiniams aviacijos saugumo standartams įgyvendinti

su pakeitimais, padarytais

- 2004 m. sausio 15 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 68/2004, iš dalies pakeičiančiu Reglamentą (EB) Nr. 622/2003

- 2005 m. gegužės 24 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 781/2005, iš dalies pakeičiančiu Reglamentą (EB) Nr. 622/2003
- 2005 m. birželio 6 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 857/2005, iš dalies pakeičiančiu Reglamentą (EB) Nr. 622/2003

Taikytinos nuostatos: 1–5 straipsniai ir priedas

Nr. 1217/2003

2003 m. liepos 4 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1217/2003, nustatantis nacionalinių civilinės aviacijos saugumo kokybės kontrolės programų bendruosius reikalavimus

Taikytinos nuostatos: 1–11 straipsniai, I ir II priedai

Nr. 1486/2003

2003 m. rugpjūčio 22 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1486/2003, nustatantis Komisijos patikrinimų civilinės aviacijos saugumo srityje tvarką

Taikytinos nuostatos: 1–16 straipsniai

Nr. 1138/2004

2004 m. birželio 21 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1138/2004, nustatantis svarbiausių saugomų zonų vietų oro uostuose bendrą apibrėžimą

Taikytinos nuostatos: 1–8 straipsniai

E. Aplinka

Nr. 89/629

1989 m. gruodžio 4 d. Tarybos direktyva 89/629/EEB dėl civilinių ikigarsinių reaktyvinių lėktuvų triukšmo skleidimo ribojimo

Taikytinos nuostatos: 1–8 straipsniai

Nr. 92/14

1992 m. kovo 2 d. Tarybos direktyva 92/14/EEB dėl lėktuvų, kuriems taikomi Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos antrosios redakcijos (1988) 16 priedo 1 tomo II dalies 2 skyriaus reikalavimai, naudojimo apribojimo

su pakeitimais, padarytais

- 1998 m. kovo 30 d. Tarybos direktyva 98/20/EB, iš dalies keičiančia Direktyvą 92/14/EEB
- 1999 m. balandžio 21 d. Komisijos direktyva 1999/28/EB, iš dalies keičiančia Tarybos direktyvos 92/14/EEB
- 2001 m. gegužės 21 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 991/2001, iš dalies keičiančiu Tarybos direktyvos 92/14/EEB

Taikytinos nuostatos: 1–11 straipsniai ir priedas

Nr. 2002/30

2002 m. kovo 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/30/EB dėl taisyklių ir tvarkos, reglamentuojančios triukšmingų operacijų apribojimų įvedimą Bendrijos oro uostuose, nustatymo

Su pakeitimais arba pritaikymais, padarytais 2003 m. Stojimo aktu

Taikytinos nuostatos: 1–15 straipsniai, I ir II priedai

Nr. 2002/49

2002 m. birželio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/49/EB dėl aplinkos triukšmo įvertinimo ir valdymo

Taikytinos nuostatos: 1–16 straipsniai, I–VI priedai

F. Socialiniai aspektai

Nr. 1989/391

1989 m. birželio 12 d. Tarybos direktyva 89/391/EEB dėl priemonių darbuotojų saugai ir sveikatos apsaugai darbe gerinti nustatymo

Taikytinos nuostatos: 1–16 straipsniai ir 18–19 straipsniai

Nr. 2003/88

2003 m. lapkričio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/88/EB dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų

Taikytinos nuostatos: 1–19, 21–24 ir 26–29 straipsniai

Nr. 2000/79

2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyva 2000/79/EB dėl Europos aviakompanijų asociacijos (AEA), Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF), Europos skrydžių įgulų asociacijos (ECA), Europos regioninių aviakompanijų asociacijos (ERA) ir Tarptautinės oro vežėjų asociacijos (IACA) Europos susitarimo dėl civilinės aviacijos mobiliųjų darbuotojų darbo laiko organizavimo

Taikytinos nuostatos: 1–5 straipsniai

G. Vartotojų apsauga

Nr. 90/314

1990 m. birželio 13 d. Tarybos direktyva 90/314/EEB dėl kelionių, atostogų ir organizuotų išvykų paketų

Taikytinos nuostatos: 1–10 straipsniai

Nr. 92/59

1992 m. birželio 29 d. Tarybos direktyva 92/59/EEB dėl bendros produktų saugos

Taikytinos nuostatos: 1–19 straipsniai

Nr. 93/13

1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyva 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais

Taikytinos nuostatos: 1–10 straipsniai ir priedas

Taikant 10 straipsnį, terminas „Komisija“ suprantamas kaip „visos kitos EBAE Susitariančiosios Šalys“.

Nr. 95/46

1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo

Taikytinos nuostatos: 1–34 straipsniai

Nr. 2027/97

1997 m. spalio 9 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2027/97 dėl oro vežėjo atsakomybės nelaimingu atsitikimų atveju

su pakeitimais, padarytais

- 2002 m. gegužės 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 889/2002, iš dalies keičiančiu Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2027/97

Taikytinos nuostatos: 1–8 straipsniai

Nr. 261/2004

2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 261/2004, nustatantis bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisyklės atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, panaikinantys Reglamentą (EEB) Nr. 295/91

Taikytinos nuostatos: 1–17 straipsniai

H. Kiti teisės aktai

Nr. 2299/1989

1989 m. liepos 24 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2299/1989 dėl elgesio su kompiuterinėmis rezervavimo sistemomis kodekso

su pakeitimais, padarytais

- 1993 m. spalio 29 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 3089/93, iš dalies keičiančiu Reglamentą (EEB) Nr. 2299/89
- 1999 m. vasario 8 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 323/1999, iš dalies keičiančiu Reglamentą (EEB) Nr. 2299/89

Taikytinos nuostatos: 1–22 straipsniai ir priedas

Nr. 91/670

1991 m. gruodžio 16 d. Tarybos direktyva Nr. 91/670/EEB dėl personalo licencijų vykdyti civilinės aviacijos funkcijas abipusio pripažinimo

Taikytinos nuostatos: 1–8 straipsniai ir priedas

Nr. 3925/91

1991 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentas Nr. 3925/91 dėl Bendrijos vidaus reisais skrendančių asmenų salone ir krovinių skyriuje turimo bagažo bei per Bendrijos vidaus jūras persikeliančių asmenų bagažo tikrinimo ir taikomų formalumų panaikinimo

Taikytinos nuostatos: 1–5 straipsniai

Nr. 437/2003

2003 m. vasario 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 437/2003 dėl statistinių ataskaitų apie keleivių, krovinių ir pašto vežimą oro transportu

su pakeitimais, padarytais

- 2003 m. liepos 31 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1358/2003, įgyvendinančiu ir iš dalies keičiančiu Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 437/2003

Taikytinos nuostatos: 1–11 straipsniai, I ir II priedai

Nr. 1358/2003

2003 m. liepos 31 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1358/2003, įgyvendinantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 437/2003 dėl statistikos ataskaitų apie keleivių, krovinių ir pašto vežimą oro transportu ir iš dalies keičiantis jo I ir II priedus

Taikytinos nuostatos: 1–4 straipsniai, I–III priedai

Nr. 2003/96

2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyva 2003/96/EB, pakeičianti Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą

Taikytinos nuostatos: 14 straipsnio 1 dalies b punktas ir 2 dalis

II PRIEDAS

Horizontalusis pritaikymas ir tam tikros procedūrinės taisyklės

I priede nurodytų teisės aktų nuostatos taikomos vadovaujantis Susitarimu ir šio priedo 1–4 punktais, išskyrus atvejus, kai I priede nustatyta kitaip. Atskiriems teisės aktams reikalingas konkretus pritaikymas yra nustatytas I priede.

Šis Susitarimas taikomas vadovaujantis šio priedo 5 ir 6 punktuose nustatytomis procedūrinėmis taisyklėmis.

1. ĮVADINĖS TEISĖS AKTŲ DALYS

Nurodytų teisės aktų preambulės šio Susitarimo tikslams nėra pritaikomos. Jos galioja tiek, kiek yra reikalingos tinkamai interpretuoti ir taikyti minėtų teisės aktų nuostatas įgyvendinant šį Susitarimą.

2. SPECIALI TEISĖS AKTŲ TERMINIJA

Toliau išvardyti terminai, vartojami 1 priede nurodytuose teisės aktuose, suprantami taip:

- a) „Bendrija“ – „Europos bendroji aviacijos erdvė“;
- b) „Bendrijos teisė“, „Bendrijos teisės aktai“, „Bendrijos instrumentai“ ir „EB sutartis“ – „EBAE susitarimas“;

- c) „Bendrijos oro uostas“ – „Europos bendrojoje aviacijos erdvėje esantys oro uostai“;
- d) „*Europos Bendrijų oficialusis leidinys*“ ar „*Europos Sąjungos oficialusis leidinys*“ – „Oficialusis Susitariančiųjų Šalių leidinys“;
- e) „Bendrijos oro vežėjas“ – „EBAE oro vežėjas“.

3. NUORODOS Į VALSTYBES NARES

Nepažeidžiant šio priedo 4 punkto, jeigu I priede nurodytuose teisės aktuose pateikiama nuoroda į „valstybę (-es) narę (-es)“, turi būti suprantama, kad, be EB valstybių narių, minėta nuoroda taip pat taikoma EBAE partneriams.

4. NUOSTATOS DĖL EUROPOS BENDRIJOS KOMITETŲ IR KONSULTACIJŲ SU ASOCIJUOTOSIOMIS ŠALIMIS

Europos Komisija konsultuojasi su asocijuotųjų šalių ekspertais ir jiems suteikiama galimybė pateikti rekomendacijas kiekvieną kartą, jeigu I priede nurodytuose teisės aktuose nustatyta, kad Europos Komisija turi konsultotis su Europos bendrijos komitetais ir kad pastarieji turi galimybių pateikti rekomendacijas ar nuomonę.

Kiekviena konsultacija – Europos Komisijos kvietimu surengtas posėdis, kuriam pirmininkauja Europos Komisija ir kuris vyksta Jungtiniame komitete prieš konsultavimąsi su atitinkamu Europos bendrijos komitetu. Europos Komisija kiekvienai asocijuotajai šaliai bent prieš dvi savaites iki posėdžio perduoda visą reikalingą informaciją, jeigu dėl specialių aplinkybių jos nereikia pateikti anksčiau.

Asocijuotosios šalys raginamos pateikti savo nuomonę Europos Komisijai. Europos Komisija deramai atsižvelgia į asocijuotųjų šalių pateiktas rekomendacijas.

Minėtos nuostatos negalioja taikant šiame Susitarime nustatytas konkurencijos taisykles, kurios reglamentuojamos III priede nustatytais specialiomis konsultacijų procedūromis.

5. BENDRADARBIAVIMAS IR KEITIMASIS INFORMACIJA

Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas Susitariančiųjų Šalių kompetentingoms institucijoms naudotis atitinkamais įgaliojimais, šios institucijos, jeigu jų paprašoma, keičiasi visa tinkamam šio Susitarimo veikimui reikalinga informacija.

6. NUORODA Į KALBAS

Susitariančiosios Šalys, laikydamosi šiame Susitarime nustatytų procedūrų ir nepažeisdamos IV priedo, turi teisę vartoti bet kurią oficialią Europos Sąjungos institucijų arba kitos Susitariančiosios Šalies kalbą. Tačiau Susitariančiosios Šalys supranta, kad vartojant anglų kalbą būtų paspartinamos minėtos procedūros. Jeigu oficialus dokumentas yra parengtas ne oficialia Europos Sąjungos institucijų kalba, su dokumentu pateikiamas jo vertimas į oficialią Europos Sąjungos institucijų kalbą, atsižvelgiant į pirmesnio sakinio nuostatą. Jeigu Susitariančioji Šalis žodinei procedūrai ketina vartoti ne oficialią Europos Sąjungos institucijų kalbą, ta Susitariančioji Šalis užtikrina sinchroninį vertimą į anglų kalbą.

III PRIEDAS

Pagrindinio susitarimo 14 straipsnyje nurodytos konkurencijos
ir valstybės pagalbos taisyklės

1 straipsnis

Valstybinės monopolijos

Asocijuotoji šalis visas valstybines komercinio pobūdžio monopolijas palaipsniui pertvarko taip, kad iki antrojo laikotarpio, nurodyto šio Susitarimo protokole, kuriame nustatomos atitinkamai asocijuotajai šaliai galiojančios pereinamojo laikotarpio priemonės, pabaigos Susitariančiųjų Šalių piliečiai nebūtų diskriminuojami prekių tiekimo ir jų pardavimo sąlygų atžvilgiu. Jungtiniam komitetui pranešama apie priemones, priimtas šiam tikslui pasiekti.

2 straipsnis

Valstybės pagalbos ir konkurencijos teisės aktų suderinimas

1. Susitariančiosios Šalys pripažįsta galiojančių asocijuotųjų šalių ir Europos bendrijos valstybės pagalbos ir konkurencijos teisės aktų suderinimo svarbą. Asocijuotosios šalys stengiasi užtikrinti, kad jos galiojantys ir būsimi valstybės pagalbos ir konkurencijos įstatymai palaipsniui būtų suderinti su Europos bendrijos *acquis*.

2. Šis derinimas pradedamas įsigaliojus Susitarimui ir iki antrojo laikotarpio, nurodyto šio Susitarimo protokole, kuriame nustatomos atitinkamai asocijuotajai šaliai galiojančios pereinamojo laikotarpio priemonės, pabaigos asocijuotųjų šalių palaipsniui imamas taikyti visiems Europos bendrijos valstybės pagalbos ir konkurencijos teisės aktų nuostatų, nurodytų šiame priede, elementams. Asocijuotoji šalis, pritarus Europos Komisijai, taip pat nustato teisės aktų derinimo įgyvendinimo stebėsenos ir būtinų teisėsaugos veiksmų įgyvendinimo būdus.

3 straipsnis

Konkurencijos taisyklės ir kitos ekonominės nuostatos

1. Toliau išvardyta veikla nesuderinama su tinkamu šio Susitarimo veikimu tiek, kiek ji gali turėti įtakos prekybai tarp dviejų ar daugiau Susitariančiųjų Šalių:
 - i) visi įmonių susitarimai, įmonių asociacijų sprendimai ir įmonių suderinti veiksmai, kurių tikslas ar poveikis yra konkurencijos trukdymas, ribojimas arba iškraipymas;
 - ii) vienos arba daugiau įmonių piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi Susitariančiųjų Šalių teritorijose (visoje teritorijoje arba didesnėje jos dalyje);
 - iii) bet kokia valstybės pagalba, kuri iškraipo arba gali iškraipyti konkurenciją, sudarydama palankesnes sąlygas tam tikroms įmonėms arba tam tikrų produktų gamybai.

2. Bet kokia šio straipsnio nuostatų neatitinkanti veikla vertinama pagal kriterijus, nustatytus taikant Europos bendrijoje galiojančias konkurencijos taisykles, visų pirma nustatytus EB sutarties 81, 82, 86 ir 87 straipsniuose ir išaiškinimo priemonėse, kurias yra priėmusios Europos bendrijos institucijos.
3. Kiekviena asocijuotoji šalis užtikrina, kad nepriklausomai veikiančiai valstybinei įstaigai būtų suteikti reikiami įgaliojimai išsamiai įgyvendinti 1 dalies i ir ii punktus, taikomus privačioms ir valstybinėms įmonėms bei toms įmonėms, kurioms buvo suteiktos specialios teisės.
4. Kiekviena asocijuotoji šalis paskiria nepriklausomai veikiančią instituciją arba įsteigia tokią instituciją, kuriai suteikia reikiamus įgaliojimus 1 dalies iii punktui išsamiai taikyti. Ši institucija *inter alia* įgaliojama suteikti leidimą įgyvendinti valstybės pagalbos schemas ir skirti konkrečias pagalbos subsidijas pagal 2 dalį bei taip pat pareikalauti grąžinti neteisėtai suteiktą valstybės pagalbą.
5. Kiekviena Susitariančioji Šalis užtikrina valstybės pagalbos teikimo skaidrumą *inter alia* kitoms Susitariančiosioms Šalims reguliariai pateikdama metinę ataskaitą arba lygiavertį dokumentą, kuris parengiamas pagal Europos bendrijos apžvalgos dėl valstybės pagalbos metodiką ir struktūrą. Susitariančioji Šalis kitos Susitariančiosios Šalies prašymu pateikia informaciją apie tam tikrus atskirus viešosios pagalbos atvejus.

6. Kiekviena asocijuotoji šalis parengia išsamų pagalbos teikimo schemų, kurios buvo naudojamos prieš įsteigiant 4 dalyje nurodytą instituciją, sąrašą ir minėtas schemas pritaiko prie 2 dalyje nurodytų kriterijų.
7. a) Susitariančiosios Šalys, siekdamos taikyti 1 dalies iii punkto nuostatas, pripažįsta, kad per laikotarpius, nurodytus šio Susitarimo protokole, kuriame nustatomos asocijuotajai šaliai galiojančios pereinamojo laikotarpio priemonės, bet kokia viešoji pagalba, kurią teikia ši asocijuotoji šalis, vertinama atsižvelgiant į tai, kad atitinkama asocijuotoji šalis laikoma regionu, tapo tiems Europos bendrijos regionams, kurie nustatyti Europos bendrijos steigimo sutarties 87 straipsnio 3 dalies a punkte.
- b) Pasibaigus pirmajam laikotarpiui, nurodytam šio Susitarimo protokole, kuriame nustatomos asocijuotajai šaliai galiojančios pereinamojo laikotarpio priemonės, ši šalis Europos Komisijai pateikia teritorinių vienetų statistinės nomenklatūros (toliau – NUTS) II lygiu suderintus duomenis apie vienam gyventojui tenkančią BVP dalį. Tada 4 dalyje nurodyta institucija ir Europos Komisija kartu įvertina, ar atitinkamos asocijuotosios šalies regionai atitinka reikalavimus pagalbai gauti, ir įvertina su tuo susijusią pagalbos teikimo apimtį, siekiant parengti regioninės pagalbos schemos planą, remiantis atitinkamomis Europos bendrijos rekomendacijomis.

8. Jeigu viena iš Susitariančiųjų Šalių mano, kad tam tikra veikla nesuderinama su 1 dalies sąlygomis, ji, pasikonsultavusi Jungtiniame komitete arba po trisdešimties darbo dienų nuo prašymo surengti minėtas konsultacijas, gali imtis tinkamų priemonių.
9. Susitariančiosios Šalys keičiasi informacija, atsižvelgdamos į apribojimus, numatytus profesinio ir verslo konfidencialumo reikalavimuose.

IV PRIEDAS

Klausimų perdavimas Europos Bendrijų Teisingumo Teismui

1. Su Susitarimo 16 straipsniu susiję bendrieji principai

1. Prireikus yra taikomos procedūros, kurias yra nustatęs Europos Bendrijų Teisingumo Teismas (toliau – Teisingumo teismas) perduodant klausimus, dėl kurių prašoma priimti prejudicinį sprendimą. Priėmus prejudicinį sprendimą, Susitariančiosios Šalies teismas taiko Teisingumo Teismo pateiktą išaiškinimą.
2. Susitariančiosios Šalys, laikydamosi šio Susitarimo, turi tokias pačias teises Teisingumo Teismui pateikti pastabas kaip EB valstybės narės.

2. Susitarimo 16 straipsnio

2 dalyje nustatytos procedūros mastas ir būdai

1. Jeigu Susitariančioji Šalis pagal 16 straipsnio 2 dalies antrą sakinį priima sprendimą dėl klausimų perdavimo Teisingumo Teismui masto ir būdų, tame sprendime nurodoma, kad:
 - a) tos Susitariančiosios Šalies teismas, kurio sprendimams pagal nacionalinę teisę nėra teisminių teisės gynimo priemonių, Teisingumo Teismo gali prašyti priimti prejudicinį sprendimą jo nagrinėjamoje byloje iškilusiu ir su 16 straipsnio 2 dalyje nurodytu teisės akto teisėtumu ar išaiškinimu susijusiu klausimu, jeigu, to teismo nuomone, tai yra būtina tam, kad jis galėtų priimti sprendimą, arba
 - b) tos Susitariančiosios Šalies teismas Teisingumo Teismo gali prašyti priimti prejudicinį sprendimą jo nagrinėjamoje byloje iškilusiu ir su 16 straipsnio 2 dalyje nurodytu teisės akto teisėtumu ar išaiškinimu susijusiu klausimu, jeigu, to teismo nuomone, tai yra būtina tam, kad jis galėtų priimti sprendimą.
2. 16 straipsnio 2 dalies nuostatų taikymo būdai grindžiami principais, apibrėžtais Teisingumo Teismo veiklą reglamentuojančiose teisės normose, įskaitant atitinkamas EB sutarties nuostatas, Teisingumo Teismo Statutą ir darbo tvarkos taisykles, ir Teisingumo Teismo teisminėje praktikoje. Tuo atveju, kai Susitariančioji Šalis priima sprendimą dėl šios nuostatos taikymo būdų, ji taip pat atsižvelgia į Teisingumo Teismo pateiktą praktinę rekomendaciją, kuri skelbiama informaciniame pranešime dėl nacionalinių teismų prašymų priimti prejudicinį sprendimą.

3. Pagal Susitarimo 20 straipsnio 3 dalį perduodami klausimai

Teisingumo Teismui pagal 20 straipsnio 3 dalį pateiktus ginčus minėtas teismas sprendžia taip pat kaip pateiktuosius pagal EB sutarties 239 straipsnį.

4. Klausimų perdavimas Teisingumo Teismui ir kalbos

Susitariančiosioms Šalims suteikiama teisė Teisingumo Teisme, jeigu jos pradeda Susitarime nustatytas procedūras, vartoti bet kurią oficialią Europos Sąjungos institucijų arba kitos Susitariančiosios Šalies kalbą. Jeigu oficialus dokumentas yra parengtas kalba, kuri nėra oficiali Europos Sąjungos institucijų kalba, kartu pateikiamas vertimas į prancūzų kalbą. Jeigu Susitariančioji Šalis žodinei procedūrai ketina vartoti ne oficialią Europos Sąjungos institucijų kalbą, Susitariančioji Šalis užtikrina sinchroninį vertimą į prancūzų kalbą.

V PRIEDAS**I PROTOKOLAS****EUROPOS BENDRIJOS
BEI EB VALSTYBIŲ NARIŲ
IR ALBANIJOS RESPUBLIKOS
PEREINAMOJO LAIKOTARPIO PRIEMONĖS****1 straipsnis****Pereinamieji laikotarpiai**

- 1) Pirmasis pereinamasis laikotarpis – laikotarpis nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos iki tol, kol Albanijos Respublika (toliau – Albanija) įvykdys šio Protokolo 2 straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas; jų įvykdymas patvirtinamas Europos bendrijos atliktu įvertinimu.
- 2) Antrasis pereinamasis laikotarpis – laikotarpis nuo pirmojo pereinamojo laikotarpio pabaigos iki tol, kol Albanija įvykdys šio Protokolo 2 straipsnio 2 dalyje nustatytas sąlygas; jų įvykdymas patvirtinamas Europos bendrijos atliktu įvertinimu.

2 straipsnis

Su pereinamuoju laikotarpiu susijusios sąlygos

- 1) Iki pirmojo pereinamojo laikotarpio pabaigos Albanija
 - i) tampa nuolatine Jungtinių aviacijos institucijų nare ir siekia įgyvendinti visus I priede numatytus aviacijos saugos teisės aktus;
 - ii) pradeda taikyti ECAC 30 dokumentą ir siekia įgyvendinti visus I priede numatytus aviacijos saugumo teisės aktus;
 - iii) pradeda taikyti Reglamentą (EEB) Nr. 3925/91 (dėl asmenų salone ir krovinių skyriuje turimo bagažo tikrinimo panaikinimo), Reglamentą (EEB) Nr. 2409/92 (dėl oro susisiekiimo paslaugų kainų ir tarifų), Direktyvą 94/56/EB (dėl avarijų tyrimo), Reglamentą (EB) Nr. 2027/97 (dėl oro vežėjo atsakomybės nelaimingų atsitikimų atveju), Direktyvą 2003/42/EB (dėl įvykių pranešimų), Reglamentą (EB) Nr. 261/2004 (dėl atsisakymo vežti), Direktyvą 2000/79/EB (dėl darbo laiko civilinėje aviacijoje) ir Direktyvą 2003/88/EB (dėl darbo laiko), numatytus I priede;
 - iv) atskiria oro eismo paslaugų teikėją ir nacionalinę reguliavimo instituciją, įsteigia nacionalinę oro eismo paslaugų priežiūros instituciją, savo oro erdvę pradeda pertvarkyti į funkcinį bloką ar blokus ir lanksčiai naudoja oro erdvę;

- v) ratifikuoja Konvenciją dėl tam tikrų tarptautinio vežimo oru taisyklių suvienodinimo (Monrealio konvenciją);
 - vi) padaro pakankamą pažangą įgyvendindama Pagrindinio susitarimo 14 straipsnio 1 dalyje nurodytame susitarime arba III priede nustatytas valstybės pagalbos ir konkurencijos taisykles (taikomos tos taisyklės, kurios galioja).
- 2) Iki antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigos Albanija pradeda taikyti šį Susitarimą, įskaitant visus teisės aktus, nurodytus I priede.

3 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

- 1) Nepaisant Pagrindinio susitarimo 1 straipsnio 1 dalies,
- a) per pirmąjį pereinamąjį laikotarpį:
 - i) Bendrijos oro vežėjams ir oro vežėjams, kuriems licencijas yra išdavusi Albanija, skrydžių teisėmis leidžiama nevaržomai naudotis tarp bet kokių vietovių Albanijoje ir EB valstybėje narėje;

- ii) Albanija arba jos piliečiai neturi valdyti Bendrijos oro vežėjų kontrolinio akcijų paketo arba veiksmingai kontroliuoti Bendrijos oro vežėjų, o EB valstybės narės arba jų piliečiai neturi valdyti oro vežėjų, kuriems licencijas yra išdavusi Albanija, kontrolinio akcijų paketo arba veiksmingai kontroliuoti tų oro vežėjų.

b) Per antrąjį pereinamąjį laikotarpį:

- i) Bendrijos oro vežėjams ir oro vežėjams, kuriems licencijas yra išdavusi Albanija, leidžiama naudotis 1 dalies a punkto i papunktyje nurodytomis skrydžių teisėmis;
- ii) Bendrijos oro vežėjams leidžiama nevaržomai naudotis skrydžių teisėmis tarp Albanijos ir kitų asocijuotųjų šalių vietovių ir leidžiama bet kokioje vietovėje pakeisti orlaivį, jeigu skrydis yra paslaugos, skirtos vietovei EB valstybėje narėje, dalis;
- iii) oro vežėjams, kuriems licenciją yra išdavusi Albanija, leidžiama nevaržomai naudotis skrydžių teisėmis tarp skirtingų EB valstybių narių vietovių ir leidžiama bet kokioje vietovėje pakeisti orlaivį, jeigu skrydis yra paslaugos, skirtos vietovei Albanijoje, dalis.

- 2) Šiame straipsnyje „Bendrijos oro vežėjas“ – oro vežėjas, kuriam licenciją yra išdavusi EB valstybė narė, Norvegija arba Islandija.

- 3) Pagrindinio susitarimo 7 ir 8 straipsniai netaikomi iki antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigos, nepažeidžiant Albanijos ir Bendrijos įsipareigojimo pagal I priede nurodytus teisės aktus pasibaigus pirmajam pereinamajam laikotarpiui teikti licencijas oro susisiekimui vykdyti atitinkamai vežėjams, kurių kontrolinį akcijų paketą valdo EB valstybės narės ar jų piliečiai arba kuriuos veiksmingai kontroliuoja EB valstybės narės ar jų piliečiai, ir vežėjams, kurių kontrolinį akcijų paketą valdo Albanija ar jos piliečiai arba kuriuos veiksmingai kontroliuoja Albanija ar jos piliečiai.

4 straipsnis

Aviacijos sauga

- 1) Pirmojo pereinamojo laikotarpio pradžioje Albanija kaip stebėtoja dalyvauja Europos aviacijos saugos agentūros veikloje.
- 2) Pagal Pagrindinio susitarimo 18 straipsnį įsteigtas Jungtinis komitetas antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigoje aiškiai apibrėžia Albanijos dalyvavimo Europos aviacijos saugos agentūros veikloje statusą ir sąlygas.
- 3) Europos bendrija saugos pažeidimų nustatymo atveju iki antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigos gali reikalauti, kad leidimas oro vežėjui, kuriam licenciją yra išdavusi Albanija, skraidyti oro maršrutais į Europos bendriją, iš jos arba tik Europos bendrijos teritoriją apimančiais oro maršrutais būtų suteikiamas atlikus specialų saugos įvertinimą. Tokį įvertinimą Europos bendrija atlieka nedelsdama tam, kad būtų išvengta nepagrįsto delsimo naudotis skrydžių teisėmis.

5 straipsnis

Aviacijos saugumas

- 1) Konfidenciali I priede numatytų saugumo teisės aktų dalis antrojo pereinamojo laikotarpio pradžioje perduodama atitinkamai Albanijos institucijai.
- 2) Europos bendrija saugumo pažeidimų nustatymo atveju iki antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigos gali reikalauti, kad leidimas oro vežėjui, kuriam licenciją yra išdavusi Albanija, skraidyti oro maršrutais į Europos bendriją, iš jos arba tik Europos bendrijos teritoriją apimančiais oro maršrutais būtų suteikiamas atlikus specialų saugumo įvertinimą. Tokį įvertinimą Europos bendrija atlieka nedelsdama tam, kad būtų išvengta nepagrįsto delsimo naudotis skrydžių teisėmis.

II PROTOKOLAS

EUROPOS BENDRIJOS BEI EB VALSTYBIŲ NARIŲ IR BOSNIJOS IR HERCEGOVINOS PEREINAMOJO LAIKOTARPIO PRIEMONĖS

1 straipsnis

Pereinamieji laikotarpiai

- 1) Pirmasis pereinamasis laikotarpis – laikotarpis nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos iki tol, kol Bosnija ir Hercegovina įvykdys šio Protokolo 2 straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas; jų įvykdymas patvirtinamas Europos bendrijos atliktu įvertinimu.
- 2) Antrasis pereinamasis laikotarpis – laikotarpis nuo pirmojo pereinamojo laikotarpio pabaigos iki tol, kol Bosnija ir Hercegovina įvykdys šio Protokolo 2 straipsnio 2 dalyje nustatytas sąlygas; jų įvykdymas patvirtinamas Europos bendrijos atliktu įvertinimu.

2 straipsnis

Su pereinamuoju laikotarpiu susijusios sąlygos

- 1) Iki pirmojo pereinamojo laikotarpio pabaigos Bosnija ir Hercegovina
 - i) tampa nuolatine Jungtinių aviacijos institucijų nare ir siekia įgyvendinti visus I priede numatytus aviacijos saugos teisės aktus;

- ii) pradeda taikyti ECAC 30 dokumentą ir siekia įgyvendinti visus I priede numatytus aviacijos saugumo teisės aktus;
- iii) pradeda taikyti Reglamentą (EEB) Nr. 3925/91 (dėl asmenų salone ir krovinių skyriuje turimo bagažo tikrinimo panaikinimo), Reglamentą (EEB) Nr. 2409/92 (dėl oro susisiekimo paslaugų kainų ir tarifų), Direktyvą 94/56/EB (dėl avarijų tyrimo), Direktyvą 96/67/EB (dėl antžeminių paslaugų), Reglamentą (EB) Nr. 2027/97 (dėl oro vežėjo atsakomybės nelaimingų atsitikimų atveju), Direktyvą 2003/42/EB (dėl įvykių pranešimų), Reglamentą (EB) Nr. 261/2004 (dėl atsisakymo vežti), Direktyvą 2000/79/EB (dėl darbo laiko civilinėje aviacijoje) ir Direktyvą 2003/88/EB (dėl darbo laiko), numatytus I priede;
- iv) ratifikuoja Konvenciją dėl tam tikrų tarptautinio vežimo oru taisyklių suvienodinimo (Monrealio konvenciją);
- v) padaro pakankamą pažangą įgyvendindama Pagrindinio susitarimo 14 straipsnio 1 dalyje nurodytame susitarime arba šio Susitarimo III priede nustatytas valstybės pagalbos ir konkurencijos taisykles (taikomos tos taisyklės, kurios galioja).

- 2) Iki antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigos Bosnija ir Hercegovina
 - i) atskiria oro eismo paslaugų teikėją ir nacionalinę reguliavimo instituciją, įsteigia nacionalinę oro eismo paslaugų priežiūros instituciją, savo oro erdvę pradeda pertvarkyti į funkcinį bloką ar blokus ir lanksčiai naudoja oro erdvę;
 - ii) pradeda taikyti šį Susitarimą, įskaitant visus teisės aktus, nurodytus I priede.

3 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

- 1) Nepaisant Pagrindinio susitarimo 1 straipsnio 1 dalies,
 - a) per pirmąjį pereinamąjį laikotarpį:
 - i) Bendrijos oro vežėjams ir oro vežėjams, kuriems licencijas yra išdavusi Bosnija ir Hercegovina, skrydžių teisėmis leidžiama nevaržomai naudotis tarp bet kokių vietovių Bosnijoje ir Hercegovinoje bei EB valstybėje narėje;

- ii) Bosnija ir Hercegovina arba jos piliečiai neturi valdyti Bendrijos oro vežėjų kontrolinio akcijų paketo arba veiksmingai kontroliuoti Bendrijos oro vežėjų, o EB valstybės narės arba jų piliečiai neturi valdyti oro vežėjų, kuriems licencijas yra išdavusi Bosnija ir Hercegovina, kontrolinio akcijų paketo arba veiksmingai kontroliuoti tų oro vežėjų.
- b) Per antrąjį pereinamąjį laikotarpį:
- i) Bendrijos oro vežėjams ir tiems oro vežėjams, kuriems licencijas yra išdavusi Bosnija ir Hercegovina, leidžiama naudotis 1 dalies a punkto i papunktyje nurodytomis skrydžių teisėmis;
 - ii) Bendrijos oro vežėjams leidžiama nevaržomai naudotis skrydžių teisėmis tarp Bosnijos ir Hercegovinos ir kitų asocijuotųjų šalių vietovių ir leidžiama bet kokioje vietovėje pakeisti orlaivį, jeigu skrydis yra paslaugos, skirtos vietovei EB valstybėje narėje, dalis;
 - iii) oro vežėjams, kuriems licenciją yra išdavusi Bosnija ir Hercegovina, leidžiama nevaržomai naudotis skrydžių teisėmis tarp skirtingų EB valstybių narių vietovių ir leidžiama bet kokioje vietovėje pakeisti orlaivį, jeigu skrydis yra paslaugos, skirtos vietovei Bosnijoje ir Hercegovinoje, dalis.

- 2) Šiame straipsnyje „Bendrijos oro vežėjas“ – oro vežėjas, kuriam licenciją yra išdavusi EB valstybė narė, Norvegija arba Islandija.
- 3) Pagrindinio susitarimo 7 ir 8 straipsniai netaikomi iki antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigos, nepažeidžiant Bosnijos ir Hercegovinos bei Bendrijos išipareigojimo pagal I priede nurodytus teisės aktus pasibaigus pirmajam pereinamajam laikotarpiui teikti licencijas oro susisiekimui vykdyti atitinkamai vežėjams, kurių kontrolinį akcijų paketą valdo EB valstybės narės ar jų piliečiai arba kuriuos veiksmingai kontroliuoja EB valstybės narės ar jų piliečiai, ir vežėjams, kurių kontrolinį akcijų paketą valdo Bosnija ir Hercegovina ar jos piliečiai arba kuriuos veiksmingai kontroliuoja Bosnija ir Hercegovina ar jos piliečiai.

4 straipsnis

Aviacijos sauga

- 1) Pirmojo pereinamojo laikotarpio pradžioje Bosnija ir Hercegovina kaip stebėtoja dalyvauja Europos aviacijos saugos agentūros veikloje.
- 2) Pagal Pagrindinio susitarimo 18 straipsnį įsteigtas Jungtinis komitetas antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigoje aiškiai apibrėžia Bosnijos ir Hercegovinos dalyvavimo Europos aviacijos saugos agentūros veikloje statusą ir sąlygas.

- 3) Europos bendrija saugos pažeidimų nustatymo atveju iki antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigos gali reikalauti, kad leidimas oro vežėjui, kuriam licenciją yra išdavusi Bosnija ir Hercegovina, skraidyti oro maršrutais į Europos bendriją, iš jos arba tik Europos bendrijos teritoriją apimančiais oro maršrutais būtų suteikiamas atlikus specialų saugos įvertinimą. Tokį įvertinimą Europos bendrija atlieka nedelsdama tam, kad būtų išvengta nepagrįsto delsimo naudotis skrydžių teisėmis.

5 straipsnis

Aviacijos saugumas

- 1) Konfidenciali I priede numatytų saugumo teisės aktų dalis antrojo pereinamojo laikotarpio pradžioje perduodama atitinkamai Bosnijos ir Hercegovinos institucijai.
- 2) Europos bendrija saugumo pažeidimų nustatymo atveju iki antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigos gali reikalauti, kad leidimas oro vežėjui, kuriam licenciją yra išdavusi Bosnija ir Hercegovina, skraidyti oro maršrutais į Europos bendriją, iš jos arba tik Europos bendrijos teritoriją apimančiais oro maršrutais būtų suteikiamas atlikus specialų saugumo įvertinimą. Tokį įvertinimą Europos bendrija atlieka nedelsdama tam, kad būtų išvengta nepagrįsto delsimo naudotis skrydžių teisėmis.

III PROTOKOLAS

EUROPOS BENDRIJOS BEI EB VALSTYBIŲ NARIŲ IR BULGARIJOS RESPUBLIKOS PEREINAMOJO LAIKOTARPIO PRIEMONĖS

1 straipsnis

Pereinamasis laikotarpis

- 1) Pereinamasis laikotarpis – laikotarpis nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos iki tol, kol Bulgarijos Respublika (toliau – Bulgarija) įvykdys šio Protokolo 2 straipsnyje nustatytas sąlygas; jų įvykdymas patvirtinamas Europos bendrijos atliktu įvertinimu, ir ne vėliau kaip iki Bulgarijos įstojimo į Europos Sąjungą dienos.
- 2) Jeigu šiame Susitarime arba jo prieduose daromos nuorodos į „antrąjį pereinamąjį laikotarpį“, Bulgarijos atveju jos laikomos nuorodomis į 1 dalyje nurodytą pereinamąjį laikotarpį.

2 straipsnis

Su pereinamuoju laikotarpiu susijusios sąlygos

Iki pereinamojo laikotarpio pabaigos Bulgarija pradeda taikyti šį Susitarimą, įskaitant visus I priede nurodytus teisės aktus, kaip numatyta Pagrindinio susitarimo 3 straipsnyje.

3 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

1) Nepaisant Pagrindinio susitarimo 1 straipsnio 1 dalies,

per pereinamąjį laikotarpį:

- i) Bendrijos oro vežėjams ir oro vežėjams, kuriems licencijas yra išdavusi Bulgarija, skrydžių teisėmis leidžiama nevaržomai naudotis tarp bet kokių vietovių Bulgarijoje ir EB valstybėje narėje;
- ii) Bendrijos oro vežėjams leidžiama nevaržomai naudotis skrydžių teisėmis tarp Bulgarijos ir kitų asocijuotųjų šalių vietovių ir leidžiama bet kokioje vietovėje pakeisti orlaivį, jeigu skrydis yra paslaugos, skirtos vietovei EB valstybėje narėje, dalis;
- iii) oro vežėjams, kuriems licenciją yra išdavusi Bulgarija, leidžiama nevaržomai naudotis skrydžių teisėmis tarp skirtingų EB valstybių narių vietovių ir leidžiama bet kokioje vietovėje pakeisti orlaivį, jeigu skrydis yra paslaugos, skirtos vietovei Bulgarijoje, dalis.

- 2) Šiame straipsnyje „Bendrijos oro vežėjas“ – oro vežėjas, kuriam licenciją yra išdavusi EB valstybė narė, Norvegija arba Islandija.
- 3) Pagrindinio susitarimo 7 ir 8 straipsniai netaikomi iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, nepažeidžiant Bulgarijos ir Bendrijos įsipareigojimo pagal I priede nurodytus teisės aktus nuo pereinamojo laikotarpio pradžios teikti licencijas oro susisiekimui vykdyti atitinkamai vežėjams, kurių kontrolinį akcijų paketą valdo EB valstybės narės ar jų piliečiai arba kuriuos veiksmingai kontroliuoja EB valstybės narės ar jų piliečiai, ir vežėjams, kurių kontrolinį akcijų paketą valdo Bulgarija ar jos piliečiai arba kuriuos veiksmingai kontroliuoja Bulgarija ar jos piliečiai.

4 straipsnis

Aviacijos sauga

- 1) Pagal Pagrindinio susitarimo 18 straipsnį įsteigtas Jungtinis komitetas pereinamojo laikotarpio pabaigoje aiškiai apibrėžia Bulgarijos dalyvavimo Europos aviacijos saugos agentūros veikloje statusą ir sąlygas.

- 2) Europos bendrija saugos pažeidimų nustatymo atveju iki pereinamojo laikotarpio pabaigos gali reikalauti, kad leidimas oro vežėjui, kuriam licenciją yra išdavusi Bulgarija, skraidyti oro maršrutais į Europos bendriją, iš jos arba tik Europos bendrijos teritoriją apimančiais oro maršrutais būtų suteikiamas atlikus specialų saugos įvertinimą. Tokį įvertinimą Europos bendrija atlieka nedelsdama tam, kad būtų išvengta nepagrįsto delsimo naudotis skrydžių teisėmis.

5 straipsnis

Aviacijos saugumas

Europos bendrija saugumo pažeidimų nustatymo atveju iki pereinamojo laikotarpio pabaigos gali reikalauti, kad leidimas oro vežėjui, kuriam licenciją yra išdavusi Bulgarija, skraidyti oro maršrutais į Europos bendriją, iš jos arba tik Europos bendrijos teritoriją apimančiais oro maršrutais būtų suteikiamas atlikus specialų saugumo įvertinimą. Tokį įvertinimą Europos bendrija atlieka nedelsdama tam, kad būtų išvengta nepagrįsto delsimo naudotis skrydžių teisėmis.

IV PROTOKOLAS

EUROPOS BENDRIJOS BEI EB VALSTYBIŲ NARIŲ IR KROATIJOS RESPUBLIKOS PEREINAMOJO LAIKOTARPIO PRIEMONĖS

1 straipsnis

Pereinamieji laikotarpiai

- 1) Pirmasis pereinamasis laikotarpis – laikotarpis nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos iki tol, kol Kroatijos Respublika (toliau – Kroatija) įvykdys šio Protokolo 2 straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas; jų įvykdymas patvirtinamas Europos bendrijos atliktu įvertinimu.
- 2) Antrasis pereinamasis laikotarpis – laikotarpis nuo pirmojo pereinamojo laikotarpio pabaigos iki tol, kol Kroatija įvykdys šio Protokolo 2 straipsnio 2 dalyje nustatytas sąlygas; jų įvykdymas patvirtinamas Europos bendrijos atliktu įvertinimu.

2 straipsnis

Su pereinamuoju laikotarpiu susijusios sąlygos

- 1) Iki pirmojo pereinamojo laikotarpio pabaigos Kroatija
 - i) tampa nuolatine Jungtinių aviacijos institucijų nare ir siekia įgyvendinti visus I priede numatytus aviacijos saugos teisės aktus;
 - ii) pradeda taikyti ECAC 30 dokumentą ir siekia įgyvendinti visus I priede numatytus aviacijos saugumo teisės aktus;
 - iii) pradeda taikyti Reglamentą (EEB) Nr. 3925/91 (dėl asmenų salone ir krovinių skyriuje turimo bagažo tikrinimo panaikinimo), Reglamentą (EEB) Nr. 2409/92 (dėl oro susisiektimo paslaugų kainų ir tarifų), Direktyvą 94/56/EB (dėl avarijų tyrimo), Direktyvą 96/67/EB (dėl antžeminių paslaugų), Reglamentą (EB) Nr. 2027/97 (dėl oro vežėjo atsakomybės nelaimingų atsitikimų atveju), Direktyvą 2003/42/EB (dėl įvykių pranešimų), Reglamentą (EB) Nr. 261/2004 (dėl atsisakymo vežti), Direktyvą 2000/79/EB (dėl darbo laiko civilinėje aviacijoje) ir Direktyvą 2003/88/EB (dėl darbo laiko), numatytus I priede;
 - iv) atskiria oro eismo paslaugų teikėją ir nacionalinę reguliavimo instituciją, įsteigia nacionalinę oro eismo paslaugų priežiūros instituciją, savo oro erdvę pradeda pertvarkyti į funkcinį bloką ar blokus ir lanksčiai naudoja oro erdvę;

- v) ratifikuoja Konvenciją dėl tam tikrų tarptautinio vežimo oru taisyklių suvienodinimo (Monrealio konvenciją);
 - vi) padaro pakankamą pažangą įgyvendindama Pagrindinio susitarimo 14 straipsnio 1 dalyje nurodytame susitarime arba šio Susitarimo III priede nustatytas valstybės pagalbos ir konkurencijos taisyklės (taikomos tos taisyklės, kurios galioja).
- 2) Iki antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigos Kroatija pradeda taikyti šį Susitarimą, įskaitant visus teisės aktus, nurodytus I priede.

3 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

- 1) Nepaisant Pagrindinio susitarimo 1 straipsnio 1 dalies,
- a) Bendrijos oro vežėjams ir oro vežėjams, kuriems licencijas yra išdavusi Kroatija, per pirmąjį ir antrąjį pereinamuosius laikotarpius skrydžių teisėmis leidžiama nevaržomai naudotis tarp bet kokių vietovių Kroatijoje ir EB valstybėje narėje.

b) Per antrąjį pereinamąjį laikotarpį:

- i) Bendrijos oro vežėjams ir oro vežėjams, kuriems licencijas yra išdavusi Kroatija, leidžiama naudotis 1 dalies a punkte nurodytomis skrydžių teisėmis;
- ii) Bendrijos oro vežėjams leidžiama nevaržomai naudotis skrydžių teisėmis tarp Kroatijos ir kitų asocijuotųjų šalių vietovių ir leidžiama bet kokioje vietovėje pakeisti orlaivį, jeigu skrydis yra paslaugos, skirtos vietovei EB valstybėje narėje, dalis;
- iii) oro vežėjams, kuriems licenciją yra išdavusi Kroatija, leidžiama nevaržomai naudotis skrydžių teisėmis tarp skirtingų EB valstybių narių vietovių ir leidžiama bet kokioje vietovėje pakeisti orlaivį, jeigu skrydis yra paslaugos, skirtos vietovei Kroatijoje, dalis.

c) Iki antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigos Kroatija arba jos piliečiai neturi valdyti Bendrijos oro vežėjų kontrolinio akcijų paketo arba veiksmingai kontroliuoti Bendrijos oro vežėjų, o EB valstybės narės arba jų piliečiai neturi valdyti oro vežėjų, kuriems licencijas yra išdavusi Kroatija, kontrolinio akcijų paketo arba veiksmingai kontroliuoti tų oro vežėjų.

2) Šiame straipsnyje „Bendrijos oro vežėjas“ – oro vežėjas, kuriam licenciją yra išdavusi EB valstybė narė, Norvegija arba Islandija.

- 3) Pagrindinio susitarimo 7 ir 8 straipsniai netaikomi iki antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigos, nepažeidžiant Kroatijos ir Bendrijos įsipareigojimo pagal I priede nurodytus teisės aktus pasibaigus pirmajam pereinamajam laikotarpiui teikti licencijas oro susisiekimui vykdyti atitinkamai vežėjams, kurių kontrolinį akcijų paketą valdo EB valstybės narės ar jų piliečiai arba kuriuos veiksmingai kontroliuoja EB valstybės narės ar jų piliečiai, ir vežėjams, kurių kontrolinį akcijų paketą valdo Kroatija ar jos piliečiai arba kuriuos veiksmingai kontroliuoja Kroatija ar jos piliečiai.

4 straipsnis

Aviacijos sauga

- 1) Pirmojo pereinamojo laikotarpio pradžioje Kroatija kaip stebėtoja dalyvauja Europos aviacijos saugos agentūros veikloje.
- 2) Pagal Pagrindinio susitarimo 18 straipsnį įsteigtas Jungtinis komitetas antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigoje aiškiai apibrėžia Kroatijos dalyvavimo Europos aviacijos saugos agentūros veikloje statusą ir sąlygas.
- 3) Europos bendrija saugos pažeidimų nustatymo atveju iki antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigos gali reikalauti, kad leidimas oro vežėjui, kuriam licenciją yra išdavusi Kroatija, skraidyti oro maršrutais į Europos bendriją, iš jos arba tik Europos bendrijos teritoriją apimančiais oro maršrutais būtų suteikiamas atlikus specialų saugos įvertinimą. Tokį įvertinimą Europos bendrija atlieka nedelsdama tam, kad būtų išvengta nepagrįsto delsimo naudotis skrydžių teisėmis.

5 straipsnis

Aviacijos saugumas

- 1) Konfidenciali I priede numatytų saugumo teisės aktų dalis antrojo pereinamojo laikotarpio pradžioje perduodama atitinkamai Kroatijos institucijai.
- 2) Europos bendrija saugumo pažeidimų nustatymo atveju iki antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigos gali reikalauti, kad leidimas oro vežėjui, kuriam licenciją yra išdavusi Kroatija, skraidyti oro maršrutais į Europos bendriją, iš jos arba tik Europos bendrijos teritoriją apimančiais oro maršrutais būtų suteikiamas atlikus specialų saugumo įvertinimą. Tokį įvertinimą Europos bendrija atlieka nedelsdama tam, kad būtų išvengta nepagrįsto delsimo naudotis skrydžių teisėmis.

V PROTOKOLAS

EUROPOS BENDRIJOS BEI EB VALSTYBIŲ NARIŲ IR BUVUSIOSIOS JUGOSLAVIJOS RESPUBLIKOS MAKEDONIJOS PEREINAMOJO LAIKOTARPIO PRIEMONĖS

1 straipsnis

Pereinamieji laikotarpiai

- 1) Pirmasis pereinamasis laikotarpis – laikotarpis nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos iki tol, kol Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija įvykdys šio Protokolo 2 straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas; jų įvykdymas patvirtinamas Europos bendrijos atliktu įvertinimu.
- 2) Antrasis pereinamasis laikotarpis – laikotarpis nuo pirmojo pereinamojo laikotarpio pabaigos iki tol, kol Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija įvykdys šio Protokolo 2 straipsnio 2 dalyje nustatytas sąlygas; jų įvykdymas patvirtinamas Europos bendrijos atliktu įvertinimu.

2 straipsnis

Su pereinamuoju laikotarpiu susijusios sąlygos

- 1) Iki pirmojo pereinamojo laikotarpio pabaigos Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija
 - i) tampa nuolatine Jungtinių aviacijos institucijų nare ir siekia įgyvendinti visus I priede numatytus aviacijos saugos teisės aktus;

- ii) pradeda taikyti ECAC 30 dokumentą ir siekia įgyvendinti visus I priede numatytus aviacijos saugumo teisės aktus;
- iii) pradeda taikyti Reglamentą (EEB) Nr. 3925/91 (dėl asmenų salone ir krovinių skyriuje turimo bagažo tikrinimo panaikinimo), Reglamentą (EEB) Nr. 2409/92 (dėl oro susisiekimo paslaugų kainų ir tarifų), Direktyvą 94/56/EB (dėl avarijų tyrimo), Direktyvą 96/67/EB (dėl antžeminių paslaugų), Direktyvą 2003/42/EB (dėl įvykių pranešimų), Direktyvą 2000/79/EB (dėl darbo laiko civilinėje aviacijoje) ir Direktyvą 2003/88/EB (dėl darbo laiko), numatytus I priede;
- iv) atskiria oro eismo paslaugų teikėją ir nacionalinę reguliavimo instituciją, įsteigia nacionalinę oro eismo paslaugų priežiūros instituciją, savo oro erdvę pradeda pertvarkyti į funkcinį bloką ar blokus ir lanksčiai naudoja oro erdvę;
- v) ratifikuoja Konvenciją dėl tam tikrų tarptautinio vežimo oru taisyklių suvienodinimo (Monrealio konvenciją);
- vi) padaro pakankamą pažangą įgyvendindama Pagrindinio susitarimo 14 straipsnio 1 dalyje nurodytame susitarime arba šio Susitarimo III priede nustatytas valstybės pagalbos ir konkurencijos taisyklės (taikomos tos taisyklės, kurios galioja).

- 2) Iki antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigos Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija pradeda taikyti šį Susitarimą, įskaitant visus teisės aktus, nurodytus I priede.

3 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

- 1) Nepaisant Pagrindinio susitarimo 1 straipsnio 1 dalies,
- a) per pirmąjį pereinamąjį laikotarpį:
- i) Bendrijos oro vežėjams ir oro vežėjams, kuriems licencijas yra išdavusi Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, skrydžių teisėmis leidžiama nevaržomai naudotis tarp bet kokių vietovių Buvusiojoje Jugoslavijos Respublikoje Makedonijoje ir EB valstybėje narėje;
 - ii) Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija arba jos piliečiai neturi valdyti Bendrijos oro vežėjų kontrolinio akcijų paketo arba veiksmingai kontroliuoti Bendrijos oro vežėjų, o EB valstybės narės arba jų piliečiai neturi valdyti oro vežėjų, kuriems licencijas yra išdavusi Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, kontrolinio akcijų paketo arba veiksmingai kontroliuoti tų oro vežėjų.

b) Per antrąjį pereinamąjį laikotarpį:

- i) Bendrijos oro vežėjams ir tiems oro vežėjams, kuriems licencijas yra išdavusi Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, leidžiama naudotis 1 dalies a punkto i papunktyje nurodytomis skrydžių teisėmis;
- ii) Bendrijos oro vežėjams leidžiama nevaržomai naudotis skrydžių teisėmis tarp Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos ir kitų asocijuotųjų šalių vietovių ir leidžiama bet kokioje vietovėje pakeisti orlaivį, jeigu skrydis yra paslaugos, skirtos vietovei EB valstybėje narėje, dalis;
- iii) oro vežėjams, kuriems licenciją yra išdavusi Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, leidžiama nevaržomai naudotis skrydžių teisėmis tarp skirtingų EB valstybių narių vietovių ir leidžiama bet kokioje vietovėje pakeisti orlaivį, jeigu skrydis yra paslaugos, skirtos vietovei Buvusiojoje Jugoslavijos Respublikoje Makedonijoje, dalis.

- 2) Šiame straipsnyje „Bendrijos oro vežėjas“ – oro vežėjas, kuriam licenciją yra išdavusi EB valstybė narė, Norvegija arba Islandija.

- 3) Pagrindinio susitarimo 7 ir 8 straipsniai netaikomi iki antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigos, nepažeidžiant Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos ir Bendrijos įsipareigojimo pagal I priede nurodytus teisės aktus pasibaigus pirmajam pereinamajam laikotarpiui teikti licencijas oro susisiekimui vykdyti atitinkamai vežėjams, kurių kontrolinį akcijų paketą valdo EB valstybės narės ar jų piliečiai arba kuriuos veiksmingai kontroliuoja EB valstybės narės ar jų piliečiai, ir vežėjams, kurių kontrolinį akcijų paketą valdo Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija ar jos piliečiai arba kuriuos veiksmingai kontroliuoja Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija ar jos piliečiai.

4 straipsnis

Tam tikrų teisės aktų taikymas

Buvusiajai Jugoslavijos Respublikai Makedonijai

Nepaisant šio Protokolo 2 straipsnio, įsigaliojus šiam Susitarimui Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija

- i) praktiškai taiko Konvenciją dėl tam tikrų tarptautinio vežimo oru taisyklių suvienodinimo (Monrealio konvenciją);
- ii) užtikrina, kad oro vežėjai, kuriems licenciją yra išdavusi Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, iš tikro laikytųsi Reglamento (EB) Nr. 261/2004;
- iii) nutraukia Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos Vyriausybės sutartį su *Macedonian Airlines* (MAT) arba ją suderina su Bendrijos teise.

5 straipsnis

Aviacijos sauga

- 1) Pirmojo pereinamojo laikotarpio pradžioje Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija kaip stebėtoja dalyvauja Europos aviacijos saugos agentūros veikloje.
- 2) Pagal Pagrindinio susitarimo 18 straipsnį įsteigtas Jungtinis komitetas antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigoje aiškiai apibrėžia Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos dalyvavimo Europos aviacijos saugos agentūros veikloje statusą ir sąlygas.
- 3) Europos bendrija saugos pažeidimų nustatymo atveju iki antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigos gali reikalauti, kad leidimas oro vežėjui, kuriam licenciją yra išdavusi Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, skraidyti oro maršrutais į Europos bendriją, iš jos arba tik Europos bendrijos teritoriją apimančiais oro maršrutais būtų suteikiamas atlikus specialų saugos įvertinimą. Tokį įvertinimą Europos bendrija atlieka nedelsdama tam, kad būtų išvengta nepagrįsto delsimo naudotis skrydžių teisėmis.

6 straipsnis

Aviacijos saugumas

- 1) Konfidenciali I priede numatytų saugumo teisės aktų dalis antrojo pereinamojo laikotarpio pradžioje perduodama atitinkamai Buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos institucijai.
- 2) Europos bendrija saugumo pažeidimų nustatymo atveju iki antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigos gali reikalauti, kad leidimas oro vežėjui, kuriam licenciją yra išdavusi Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, skraidyti oro maršrutais į Europos bendriją, iš jos arba tik Europos bendrijos teritoriją apimančiais oro maršrutais būtų suteikiamas atlikus specialų saugumo įvertinimą. Tokį įvertinimą Europos bendrija atlieka nedelsdama tam, kad būtų išvengta nepagrįsto delsimo naudotis skrydžių teisėmis.

VI PROTOKOLAS

EUROPOS BENDRIJOS BEI EB VALSTYBIŲ NARIŲ IR SERBIJOS IR JUODKALNIJOS PEREINAMOJO LAIKOTARPIO PRIEMONĖS

1 straipsnis

Pereinamieji laikotarpiai

- 1) Pirmasis pereinamasis laikotarpis – laikotarpis nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos iki tol, kol Serbija ir Juodkalnija įvykdys šio Protokolo 2 straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas, jų įvykdymas patvirtinamas Europos bendrijos atliktu įvertinimu.
- 2) Antrasis pereinamasis laikotarpis – laikotarpis nuo pirmojo pereinamojo laikotarpio pabaigos iki tol, kol Serbija ir Juodkalnija įvykdys šio Protokolo 2 straipsnio 2 dalyje nustatytas sąlygas; jų įvykdymas patvirtinamas Europos bendrijos atliktu įvertinimu.

2 straipsnis

Su pereinamuoju laikotarpiu susijusios sąlygos

- 1) Iki pirmojo pereinamojo laikotarpio pabaigos Serbija ir Juodkalnija
 - i) tampa nuolatine Jungtinių aviacijos institucijų nare ir siekia įgyvendinti visus I priede numatytus aviacijos saugos teisės aktus;
 - ii) pradeda taikyti ECAC 30 dokumentą ir siekia įgyvendinti visus I priede numatytus aviacijos saugumo teisės aktus;
 - iii) pradeda taikyti Reglamentą (EEB) Nr. 3925/91 (dėl asmenų salone ir krovinių skyriuje turimo bagažo tikrinimo panaikinimo), Reglamentą (EEB) Nr. 2409/92 (dėl oro susisiektimo paslaugų kainų ir tarifų), Direktyvą 94/56/EB (dėl avarijų tyrimo), Direktyvą 96/67/EB (dėl antžeminių paslaugų), Reglamentą (EB) Nr. 2027/97 (dėl oro vežėjo atsakomybės nelaimingų atsitikimų atveju), Direktyvą 2003/42/EB (dėl įvykių pranešimų), Reglamentą (EB) Nr. 261/2004 (dėl atsisakymo vežti), Direktyvą 2000/79/EB (dėl darbo laiko civilinėje aviacijoje) ir Direktyvą 2003/88/EB (dėl darbo laiko), numatytus I priede;
 - iv) atskiria oro eismo paslaugų teikėją ir Serbijos ir Juodkalnijos nacionalinę reguliavimo instituciją, įsteigia Serbijos ir Juodkalnijos nacionalinę oro eismo paslaugų priežiūros instituciją, Serbijos ir Juodkalnijos oro erdvę pradeda pertvarkyti į funkcinį bloką ar blokus ir lanksčiai naudoja oro erdvę;

- v) ratifikuoja Konvenciją dėl tam tikrų tarptautinio vežimo oru taisyklių suvienodinimo (Monrealio konvenciją);
 - vi) padaro pakankamą pažangą įgyvendindama Pagrindinio susitarimo 14 straipsnio 1 dalyje nurodytame susitarime arba šio Susitarimo III priede nustatytas valstybės pagalbos ir konkurencijos taisykles (taikomos tos taisyklės, kurios galioja).
- 2) Iki antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigos Serbija ir Juodkalnija pradeda taikyti šį Susitarimą, įskaitant visus teisės aktus, nurodytus I priede.

3 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

- 1) Nepaisant Pagrindinio susitarimo 1 straipsnio 1 dalies,
- a) per pirmąjį pereinamąjį laikotarpį:
 - i) Bendrijos oro vežėjams ir oro vežėjams, kuriems licencijas yra išdavusi Serbija ir Juodkalnija, skrydžių teisėmis leidžiama nevaržomai naudotis tarp bet kokių vietovių Serbijoje ir Juodkalnijoje ir EB valstybėje narėje;

- ii) Serbija ir Juodkalnija arba jos piliečiai neturi valdyti Bendrijos oro vežėjų kontrolinio akcijų paketo arba veiksmingai kontroliuoti Bendrijos oro vežėjų, o EB valstybės narės arba jų piliečiai neturi valdyti oro vežėjų, kuriems licencijas yra išdavusi Serbija ir Juodkalnija, kontrolinio akcijų paketo arba veiksmingai kontroliuoti tų oro vežėjų.

b) Per antrąjį pereinamąjį laikotarpį:

- i) Bendrijos oro vežėjams ir tiems oro vežėjams, kuriems licencijas yra išdavusi Serbija ir Juodkalnija, leidžiama naudotis 1 dalies a punkto i papunktyje nurodytomis skrydžių teisėmis;
- ii) Bendrijos oro vežėjams leidžiama nevaržomai naudotis skrydžių teisėmis tarp Serbijos ir Juodkalnijos ir kitų asocijuotųjų šalių vietovių ir leidžiama bet kokioje vietovėje pakeisti orlaivį, jeigu skrydis yra paslaugos, skirtos vietovei EB valstybėje narėje, dalis;
- iii) oro vežėjams, kuriems licenciją yra išdavusi Serbija ir Juodkalnija, leidžiama nevaržomai naudotis skrydžių teisėmis tarp skirtingų EB valstybių narių vietovių ir bet kokioje vietovėje leidžiama pakeisti orlaivį, jeigu skrydis yra paslaugos, skirtos vietovei Serbijoje ir Juodkalnijoje, dalis.

- 2) Šiame straipsnyje „Bendrijos oro vežėjas“ – oro vežėjas, kuriam licenciją yra išdavusi EB valstybė narė, Norvegija arba Islandija.

- 3) Pagrindinio susitarimo 7 ir 8 straipsniai netaikomi iki antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigos, nepažeidžiant Serbijos ir Juodkalnijos bei Bendrijos įsipareigojimo pagal I priede nurodytus teisės aktus pasibaigus pirmajam pereinamajam laikotarpiui teikti licencijas oro susisiekimui vykdyti atitinkamai vežėjams, kurių kontrolinį akcijų paketą valdo EB valstybės narės ar jų piliečiai arba kuriuos veiksmingai kontroliuoja EB valstybės narės ar jų piliečiai, ir vežėjams, kurių kontrolinį akcijų paketą valdo Serbija ir Juodkalnija ar jos piliečiai arba kuriuos veiksmingai kontroliuoja Serbija ir Juodkalnija ar jos piliečiai.

4 straipsnis

Aviacijos sauga

- 1) Pirmojo pereinamojo laikotarpio pradžioje Serbija ir Juodkalnija kaip stebėtoja dalyvauja Europos aviacijos saugos agentūros veikloje.
- 2) Pagal Pagrindinio susitarimo 18 straipsnį įsteigtas Jungtinis komitetas antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigoje aiškiai apibrėžia Serbijos ir Juodkalnijos dalyvavimo Europos aviacijos saugos agentūros veikloje statusą ir sąlygas.
- 3) Europos bendrija saugos pažeidimų nustatymo atveju iki antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigos gali reikalauti, kad leidimas oro vežėjui, kuriam licenciją yra išdavusi Serbija ir Juodkalnija, skraidyti oro maršrutais į Europos bendriją, iš jos arba tik Europos bendrijos teritoriją apimančiais oro maršrutais būtų suteikiamas atlikus specialų saugos įvertinimą. Tokį įvertinimą Europos bendrija atlieka nedelsdama tam, kad būtų išvengta nepagrįsto delsimo naudotis skrydžių teisėmis.

5 straipsnis

Aviacijos saugumas

- 1) Konfidenciali I priede numatytų saugumo teisės aktų dalis antrojo pereinamojo laikotarpio pradžioje perduodama atitinkamai Serbijos ir Juodkalnijos institucijai.
- 2) Europos bendrija saugumo pažeidimų nustatymo atveju iki antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigos gali reikalauti, kad leidimas oro vežėjui, kuriam licenciją yra išdavusi Serbija ir Juodkalnija, skraidyti oro maršrutais į Europos bendriją, iš jos arba tik Europos bendrijos teritoriją apimančiais oro maršrutais būtų suteikiamas atlikus specialų saugumo įvertinimą. Tokį įvertinimą Europos bendrija atlieka nedelsdama tam, kad būtų išvengta nepagrįsto delsimo naudotis skrydžių teisėmis.

VII PROTOKOLAS

EUROPOS BENDRIJOS BEI EB VALSTYBIŲ NARIŲ IR RUMUNIJOS PEREINAMOJO LAIKOTARPIO PRIEMONĖS

1 straipsnis

Pereinamasis laikotarpis

- 1) Pereinamasis laikotarpis – laikotarpis nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos iki tol, kol Rumunija įvykdys šio Protokolo 2 straipsnyje nustatytas sąlygas; jų įvykdymas patvirtinamas Europos bendrijos atliktu įvertinimu.
- 2) Jeigu šiame Susitarime arba jo prieduose daromos nuorodos į „antrąjį pereinamąjį laikotarpį“, Rumunijos atveju jos laikomos nuorodomis į 1 dalyje nurodytą pereinamąjį laikotarpį.

2 straipsnis

Su pereinamuoju laikotarpiu susijusios sąlygos

Iki pereinamojo laikotarpio pabaigos Rumunija pradeda taikyti šį Susitarimą, įskaitant visus teisės aktus, nurodytus I priede.

3 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

- 1) Nepaisant Pagrindinio susitarimo 1 straipsnio 1 dalies,

per pereinamąjį laikotarpį:

- i) Bendrijos oro vežėjams ir oro vežėjams, kuriems licencijas yra išdavusi Rumunija, skrydžių teisėmis leidžiama nevaržomai naudotis tarp bet kokių vietovių Rumunijoje ir EB valstybėje narėje;
 - ii) Bendrijos oro vežėjams leidžiama nevaržomai naudotis skrydžių teisėmis tarp Rumunijos ir kitų asocijuotųjų šalių vietovių ir leidžiama bet kokioje vietovėje pakeisti orlaivį, jeigu skrydis yra paslaugos, skirtos vietovei EB valstybėje narėje, dalis;
 - iii) oro vežėjams, kuriems licenciją yra išdavusi Rumunija, leidžiama nevaržomai naudotis skrydžių teisėmis tarp skirtingų EB valstybių narių vietovių ir leidžiama bet kokioje vietovėje pakeisti orlaivį, jeigu skrydis yra paslaugos, skirtos vietovei Rumunijoje, dalis.
- 2) Šiame straipsnyje „Bendrijos oro vežėjas“ – oro vežėjas, kuriam licenciją yra išdavusi EB valstybė narė, Norvegija arba Islandija.

- 3) Pagrindinio susitarimo 7 ir 8 straipsniai netaikomi iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, nepažeidžiant Rumunijos ir Bendrijos įsipareigojimo pagal I priede nurodytus teisės aktus nuo pereinamojo laikotarpio pradžios teikti licencijas oro susisiekimui vykdyti atitinkamai vežėjams, kurių kontrolinį akcijų paketą valdo EB valstybės narės ar jų piliečiai arba kuriuos veiksmingai kontroliuoja EB valstybės narės ar jų piliečiai, ir vežėjams, kurių kontrolinį akcijų paketą valdo Rumunija ar jos piliečiai arba kuriuos veiksmingai kontroliuoja Rumunija ar jos piliečiai.

4 straipsnis

Aviacijos sauga

- 1) Pagal Pagrindinio susitarimo 18 straipsnį įsteigtas Jungtinis komitetas pereinamojo laikotarpio pabaigoje aiškiai apibrėžia Rumunijos dalyvavimo Europos aviacijos saugos agentūros veikloje statusą ir sąlygas.
- 2) Europos bendrija saugos pažeidimų nustatymo atveju iki pereinamojo laikotarpio pabaigos gali reikalauti, kad leidimas oro vežėjui, kuriam licenciją yra išdavusi Rumunija, skraidyti oro maršrutais į Europos bendriją, iš jos arba tik Europos bendrijos teritoriją apimančiais oro maršrutais būtų suteikiamas atlikus specialų saugos įvertinimą. Tokį įvertinimą Europos bendrija atlieka nedelsdama tam, kad būtų išvengta nepagrįsto delsimo naudotis skrydžių teisėmis.

5 straipsnis

Aviacijos saugumas

Europos bendrija saugumo pažeidimų nustatymo atveju iki pereinamojo laikotarpio pabaigos gali reikalauti, kad leidimas oro vežėjui, kuriam licenciją yra išdavusi Rumunija, skraidyti oro maršrutais į Europos bendriją, iš jos arba tik Europos bendrijos teritoriją apimančiais oro maršrutais būtų suteikiamas atlikus specialų saugumo įvertinimą. Tokį įvertinimą Europos bendrija atlieka nedelsdama tam, kad būtų išvengta nepagrįsto delsimo naudotis skrydžių teisėmis.

VIII PROTOKOLAS

EUROPOS BENDRIJOS BEI EB VALSTYBIŲ NARIŲ IR JUNGTINIŲ TAUTŲ LAIKINOSIOS ADMINISTRACIJOS KOSOVE PEREINAMOJO LAIKOTARPIO PRIEMONĖS

1 straipsnis

UNMIK kompetencija

Šio Protokolo nuostatos nepažeidžia Jungtinių Tautų laikinosios administracijos misijos Kosove (toliau – UNMIK) kompetencijos, kaip nustatyta 1999 m. birželio 10 d. JT Saugumo Tarybos rezoliucijoje Nr. 1244.

2 straipsnis

Pereinamieji laikotarpiai

- 1) Pirmasis pereinamasis laikotarpis – laikotarpis nuo šio Susitarimo įsigaliojimo dienos iki tol, kol UNMIK įvykdys šio Protokolo 3 straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas; jų įvykdymas patvirtinamas Europos bendrijos atliktu įvertinimu.
- 2) Antrasis pereinamasis laikotarpis – laikotarpis nuo pirmojo pereinamojo laikotarpio pabaigos iki tol, kol UNMIK įvykdys šio Protokolo 3 straipsnio 2 dalyje nustatytas sąlygas; jų įvykdymas patvirtinamas Europos bendrijos atliktu įvertinimu.

3 straipsnis

Su pereinamuoju laikotarpiu susijusios sąlygos

- 1) Iki pirmojo pereinamojo laikotarpio pabaigos UNMIK
 - i) įgyvendina, nepažeisdama pagal tarptautinę teisę nustatyto savo specialaus statuso, Jungtinius aviacijos reikalavimus (JAR), kuriuos yra nustačiusios Jungtinės aviacijos institucijos, ir siekia įgyvendinti visus šio Susitarimo I priede numatytus aviacijos saugos teisės aktus;
 - ii) pradeda taikyti ECAC 30 dokumentą ir siekia įgyvendinti visus I priede numatytus aviacijos saugumo teisės aktus;
 - iii) pradeda taikyti Reglamentą (EEB) Nr. 3925/91 (dėl asmenų salone ir krovinių skyriuje turimo bagažo tikrinimo panaikinimo), Reglamentą (EEB) Nr. 2409/92 (dėl oro susisiekimo paslaugų kainų ir tarifų), Direktyvą 94/56/EB (dėl avarijų tyrimo), Reglamentą (EB) Nr. 2027/97 (dėl oro vežėjo atsakomybės nelaimingų atsitikimų atveju), Direktyvą 2003/42/EB (dėl įvykių pranešimų), Reglamentą (EB) Nr. 261/2004 (dėl atsisakymo vežti), Direktyvą 2000/79/EB (dėl darbo laiko civilinėje aviacijoje) ir Direktyvą 2003/88/EB (dėl darbo laiko), numatytus I priede;
 - iv) atskiria oro eismo paslaugų teikėją ir reguliavimo instituciją, įsteigia arba paskiria oro eismo paslaugų priežiūros instituciją;

- v) pradeda praktiškai taikyti Konvenciją dėl tam tikrų tarptautinio vežimo oru taisyklių suvienodinimo (Monrealio konvenciją);
 - vi) padaro pakankamą pažangą įgyvendindama Pagrindinio susitarimo 14 straipsnio 1 dalyje nurodytame susitarime arba III priede nustatytas valstybės pagalbos ir konkurencijos taisykles (taikomos tos taisyklės, kurios galioja).
- 2) Iki antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigos UNMIK pradeda taikyti šį Susitarimą, įskaitant visus teisės aktus, nurodytus I priede.

4 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

- 1) Nepaisant Pagrindinio susitarimo 1 straipsnio 1 dalies,
- a) per pirmąjį pereinamąjį laikotarpį:
 - i) Bendrijos oro vežėjams ir oro vežėjams, kuriems licencijas yra išdavusi UNMIK, skrydžių teisėmis leidžiama nevaržomai naudotis tarp bet kokių Kosove ir EB valstybėje narėje esančių vietovių;

- ii) UNMIK arba Kosovo gyventojai neturi valdyti Bendrijos oro vežėjų kontrolinio akcijų paketo arba veiksmingai kontroliuoti Bendrijos oro vežėjų, o EB valstybės narės arba jų piliečiai neturi valdyti oro vežėjų, kuriems licencijas yra išdavusi UNMIK, kontrolinio akcijų paketo arba veiksmingai kontroliuoti tų oro vežėjų.

b) Per antrąjį pereinamąjį laikotarpį:

- i) Bendrijos oro vežėjams ir tiems oro vežėjams, kuriems licencijas yra išdavusi UNMIK, leidžiama naudotis 1 dalies a punkto i papunktyje nurodytomis skrydžių teisėmis;
- ii) Bendrijos oro vežėjams leidžiama nevaržomai naudotis skrydžių teisėmis tarp Kosovo ir kitų asocijuotųjų šalių vietovių ir leidžiama bet kokioje vietovėje pakeisti orlaivį, jeigu skrydis yra paslaugos, skirtos vietovei EB valstybėje narėje, dalis;
- iii) oro vežėjams, kuriems licenciją yra išdavusi UNMIK, leidžiama nevaržomai naudotis skrydžių teisėmis tarp skirtingų EB valstybių narių vietovių ir leidžiama bet kokioje vietovėje pakeisti orlaivį, jeigu skrydis yra paslaugos, skirtos vietovei Kosove, dalis.

- 2) Šiame straipsnyje „Bendrijos oro vežėjas“ – oro vežėjas, kuriam licenciją yra išdavusi EB valstybė narė, Norvegija arba Islandija.

- 3) Pagrindinio susitarimo 7 ir 8 straipsniai netaikomi iki antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigos, nepažeidžiant UNMIK ir Bendrijos įsipareigojimo pagal I priede nurodytus teisės aktus pasibaigus pirmajam pereinamajam laikotarpiui teikti licencijas oro susisiekimui vykdyti atitinkamai vežėjams, kurių kontrolinį akcijų paketą valdo EB valstybės narės ar jų piliečiai arba kuriuos veiksmingai kontroliuoja EB valstybės narės ar jų piliečiai, ir vežėjams, kurių kontrolinį akcijų paketą valdo UNMIK ar Kosovo gyventojai arba kuriuos veiksmingai kontroliuoja UNMIK ar Kosovo gyventojai.

5 straipsnis

Tarptautinės konvencijos ir susitarimai

Jeigu I priede nurodytuose teisės aktuose yra numatytas įsipareigojimas prisijungti prie tarptautinių konvencijų arba susitarimų, atsižvelgiama į specialų UNMIK statusą, apibrėžtą pagal tarptautinę teisę.

6 straipsnis

Aviacijos sauga

- 1) Pirmojo pereinamojo laikotarpio pradžioje UNMIK kaip stebėtoja dalyvauja Europos aviacijos saugos agentūros veikloje.
- 2) Pagal Pagrindinio susitarimo 18 straipsnį įsteigtas Jungtinis komitetas antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigoje aiškiai apibrėžia UNMIK dalyvavimo Europos aviacijos saugos agentūros veikloje statusą ir sąlygas.

- 3) Europos bendrija saugos pažeidimų nustatymo atveju iki antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigos gali reikalauti, kad leidimas oro vežėjui, kuriam licenciją yra išdavusi UNMIK, skraidyti oro maršrutais į Europos bendriją, iš jos arba tik Europos bendrijos teritoriją apimančiais oro maršrutais būtų suteikiamas atlikus specialų saugos įvertinimą. Tokį įvertinimą Europos bendrija atlieka nedelsdama tam, kad būtų išvengta nepagrįsto delsimo naudotis skrydžių teisėmis.

7 straipsnis Aviacijos saugumas

- 1) Konfidenciali I priede numatytų saugumo teisės aktų dalis antrojo pereinamojo laikotarpio pradžioje perduodama atitinkamai UNMIK institucijai.
- 2) Europos bendrija saugumo pažeidimų nustatymo atveju iki antrojo pereinamojo laikotarpio pabaigos gali reikalauti, kad leidimas oro vežėjui, kuriam licenciją yra išdavusi UNMIK, skraidyti oro maršrutais į Europos bendriją, iš jos arba tik Europos bendrijos teritoriją apimančiais oro maršrutais būtų suteikiamas atlikus specialų saugumo įvertinimą. Tokį įvertinimą Europos bendrija atlieka nedelsdama tam, kad būtų išvengta nepagrįsto delsimo naudotis skrydžių teisėmis.